

Φολόη

Έτος 15ο, τεύχος 59, Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2011

**ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΑ ΧΩΡΙΑ
ΤΟΥ ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΦΟΛΟΗΣ**

Φολόν

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ - ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ - ΙΣΤΟΡΙΚΟ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ
ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΟΥ ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΦΟΛΩΗΣ
(και για όλα τα χωριά που ανήκουν στον Δήμο Αρχαίας Ολυμπίας)

Έτος 15ο, αριθμ. τεύχους 59, κωδικός: 2237

Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2011

Ιδρυτής

Μπάμπης Παπαθεοδώρου

Εκδότης

Χρήστος Διον. Μαρκόπουλος
Ζήνωνος 3, 163 45 Ηλιούπολη
Τηλ.: 210 9929084

Διευθυντής

Ανδρέας Μεγ. Κυριακόπουλος
Τζων Κένεντυ 5, 121 31 Περιστέρι
Τηλ.: 6945515275

Συντακτική Επιτροπή

Αγγελική Ανδ. Μαρκοπούλου
Κατερίνα Μπ. Παπαθεοδώρου
Ανδρέας Γεωρ. Χρονόπουλος

Ιδιοκτησία

Σύλλογος Φοιτητών «ο Κένταυρος»
Το Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος: Κώστας Διον. Παπαθεοδώρου
Αντιπρόεδρος: Δημήτρης Χώνιας
Γεν.Γραμματέας: Μέγας Κυριακόπουλος
Ειδ.Γραμματέας: Αλεξάνδρα Σ. Μαρκοπούλου
Ταμίας: Κατερίνα Μπ. Παπαθεοδώρου
Μέλη: Λύσανδρος Ασημακόπουλος
Ανδρέας Χρονόπουλος

Υπεύθυνοι για τοπικά θέματα Φολών

Γιάννης Μαρκόπουλος (Ταμπουρόγιαννης)
Γιώργος Νικ. Μαρκόπουλος

Ηλεκτρονική Στοιχειοθεσία - Εκτύπωση

«ΛΥΧΝΙΑ» ΥΙΟΙ Θ. ΒΓΟΝΤΖΑ Ο.Ε.
Ανδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο Αχαρνών
Τηλ.: 210 3410436, Fax: 210 3425967

Ετήσια Συνδρομή

Κάτοικοι πόλεων: 15 €
Κάτοικοι χωριών: 6 €
Οργανισμοί, ιδρύματα κ.λ.π.: 30 €
Αμερική, Καναδάς, Αυστραλία: 40 \$ Αμερικής
Τιμή τεύχους: 5 €

Ταχυδρομικές επιταγές - επιστολές
Κατερίνα Μπ. Παπαθεοδώρου
Ιλίουσου 20, 184 50 Νίκαια
Αρ. Πλογ. Αγροτικής Τραπεζής: ...

- Κάθε ενυπόγραφο άρθρο εκφράζει τις απόψεις του συγγραφέα του.

Εξώφυλλο: Σεληνήσις ποταμός ή Ηλιακός Λάδωνας.

Φωτό: Ανδρέας Αθανασόπουλος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περί των οικονομικών του Περιοδικού και η ΔΙΚΗ ΣΑΣ ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ της Συντακτικής Επιτροπής	3
25η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821 Ημέρα Λευτεριάς - ημέρα Ευαγγελή Μνημόσυνο Στους ήρωες που μας χάρισαν την πολυπόθη Του Χρ. Διον. Μαρκόπουλου	6
Περιβάλλον και Πολιτισμός* Της Ελευθερίας Τζιάλλη-Μάντζ	6
ΤΑ ΣΗΜΑΔΙΑ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ Του Ανδρέα Αθανασόπουλη	7
Η Ντούζω Του Χαράλαμπου Παπα	7
ΛΙΜΑΣ ΑΓΑΣ ΚΑΙ ΕΛΦ Του Ηλία Τουτούνη	8
Ο «κουτσός», κεφί Της Βίκης Παπαθεο	9
Τερπειν άμα και Γράφει ο Γιώργος	12
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ Ε/	13
Τα εργάσι Χρυσού	14
ΤΟ ΔΗ/ ΠΟΛΥ	15
Θεοφ	16
Σεφ	16
Η	19
ΟΥ - σ. Δασκάλου	19
ΜΠΙΑΣ	21
.....	22
.....	24
Νερού Του Στέλιου	25
Επιστολές που λαμ	26
Συνεστίαση και κοπή της πίτας του Συλλόγου μας	28
Συνδρομές - συνεισφορές	30

Παρακαλούμε τους κ. συνεργάτες του περιοδικού
μας να αποστέλλουν τις προς δημοσίευση εργασίες,
καθώς βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες ή άλλα
έντυπα προς παρουσίαση στο περιοδικό στον δά-
σκαλο Χρ. Μαρκόπουλο στη διεύθυνση:
Ζήνωνος 3, 163 45, Ηλιούπολη
Τηλ.: 210 9929084 • Fax: 210 9954626
e - mail: periodiko.foloi@yahoo.gr

ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΣΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:
ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
210 94 05 460
ΙΛΙΟΥΣ 55, ΜΟΣΧΑΤΟ Τ. Κ.: 183 45 ΑΘΗΝΑ

Πενήντα ορόκητρα χρόνια...ως τώρα!

Με τη μορφή ενός κινηματογραφικού flash back και με τη συνδρομή μιας υπάκουης στην ιστορική αναπαράσταση γραφίδας, που με ιδιαίτερη προσοχή και συμπατριωτική ευαισθησία κατευθύνει ο υπογράφόμενος, ας επιχειρήσουμε έναν νοερό «εντοπισμό» -σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο- της ίδρυσης του ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ, του Συλλόγου ΦΟΛΟΗΤΩΝ 'Ο Κένταυρος'. Και τούτο, όχι για να περιγράψουμε διεξοδικά την κάθε επιμέρους πτυχή ή για να κάνουμε μια συνολική αποτίμηση του Συλλόγου μας στη διαχρονία του (ένα τέτοιο εγχείρημα περιλαμβάνεται ήδη σε κάποιες από τις άλλες σελίδες του περιοδικού), αλλά για να σταθούμε ιδιαίτερα και να υπογραμμίσουμε με τη δέουσα έμφαση τη σημασία και την πολυεπίπεδη συμβολή εθνικοτοπικών-πολιτιστικών συλλογικών εκφράσεων όπως και ο δικός μας 'Ο Κένταυρος', τόσο σε τοπικό/προσωπικό επίπεδο όσο και σε ευρύτερα κοινωνικό/συλλογικό.

Έτσι, λοιπόν, κάπου στις αρχές της από κάθε άποψη 'σημαδιακής' σε παγκόσμιο επίπεδο δεκαετίας του '60, σε μια γωνιά της τότε Αθήνας της αντιπαροχής και της εντονότατα αναδυόμενης αστυφιλίας στη μετεμφυλιακή Ελλάδα μας, οι συγκριτικά λιγότεροι Φοιητές που είχαν ήδη τυπικά γίνει 'πρωτευουσιάνοι', συγκροτούν τον πρώτο οργανωμένο συλλογικό πυρήνα με την απολύτως εύγλωττη όνομασία ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΟΛΟΗΤΩΝ 'Ο ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ'. Μια τολμηρή για τα συγκεκριμένα δεδομένα συλλογική πρωτοβουλία η οποία, όπως όλοι μας πολύ καλά γνωρίζουμε από 'πρώτο χέρι' σήμερα, έχει ήδη ξεπεράσει τη δική της πεντηκονταετία παρουσίας και αδιάλειπτης προσφοράς.

Προφανώς, όπως θα ανέμενε κανείς και όπως τα υπάρχοντα ιστορικά στοιχεία ακραδάντως πιστοποιούν, παρόμοιες 'χωριάτικες' συλλογικές πρωτοβουλίες στα αχανή πρωτευουσιάνικα χωρικά ύδατα καταγράφονται πάρα πολλές. Με την πάροδο του χρόνου και την 'εσωτερική μετανάστευση' των δύσκολων εκείνων χρόνων στο απόγειό της, «'Ελληνοχωριάτες» από κάθε γεωγραφικό διαμέρισμα της χώρας 'στήνουν' το δικό τους συλλογικό μόρφωμα επί Αττικού εδάφους (και όχι μόνο). Μια γοργή ματιά στις ιστορικές καταβολές των υπάρχοντων Εθνικοτοπικών/Πολιτιστικών Συλλόγων από τους προερχόμενους από τα διάφορα χωριά της Πελοποννήσου και μόνο, αποτελεί την πιο αψευδή μαρτυρία εν προκειμένω.

Η διττή σκοποθεσία όλων αυτών των Συλλόγων (ανεξαρτήτως της μεγαλύτερης ή της μικρότερης επίτευξης αυτών των πολύ σημαντικών και φιλόδοξων στόχων κατά περίπτωση) που από την ίδρυσή τους επικεντρωνόταν στην απροσχημάτιστη/ανιδιοτελή 'φροντίδα' για τον συγκεκριμένο τόπο/χωριό καταγωγής αλλά και η εξίσου ειλικρινής προσπάθεια 'σύσφιξης' των σχέσεων όλων των συμπατριωτών στη 'νέα γη' της πολύβουης Αθήνας, εξακολουθούν (με όλες τις αναμενόμενες προσαρμογές και μεταλλάξεις στο πέρασμα των χρόνων) να αποτελούν τον βασικό πυρήνα της ίδιας της ύπαρξής τους έως στις μέρες μας.

Η πολυδιάστατη και πολυεπίπεδη προσφορά όλων αυτών των ακραιφνώς συλλογικών οντοτήτων σε 'ξένιο έδαφος' και οι άοκνες και ατέρμονες προσπάθειες εκατοντάδων εθελοντών μέσω αυτών των ΣΥΛΛΟΓΩΝ, συγκροτούν μια ξέχωρη και αδιαμφισβήτητα σημαντικότερη πραγματικότητα διαχρονικά. Και ο δικός μας ο Σύλλογος, (στα πενήντα του πλέον) χωρίς καμιά αμφιβολία, εντάσσεται οργανικά και επάξια στο πλαίσιο αυτής της παρουσίας και προσφοράς.

Η Συντακτική Επιτροπή

Σημείωση: Συγγραφέας των κειμένων που υπογράφονται από τη 'Συντακτική Επιτροπή' του περιοδικού είναι ο **Δρ. Λεωνίδας Χ. Μπόμπας** (Συγκριτικός της Εκπαίδευσης)

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ ΣΤΟ ΠΟΥΣΙ

Του Κώστα
Παπαντωνόπουλου

Με την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 η Ηλεία ήταν από τις πρώτες επαρχίες του Μοριά που απελευθερώθηκαν από τον τουρκικό ζυγό. Έτσι, της δόθηκε η ευκαιρία, από τους πρώτους κιόλας μήνες, να συμβάλει σημαντικά στον αγώνα για την απελευθέρωση της υπόλοιπης Ελλάδας.

Τον Ιούνιο του 1821 διεξήχθη, στις περιοχές Πούσι και Μποτίνι, η πιο σημαντική και καταλυτική μάχη για την έκβαση του αγώνα. Οι ένοπλες επαναστατικές

δυνάμεις, που αποτελούνταν από Ηλείους, Γορτύνιους, Αχαιοί, Μεσσήνιους, Ζακύνθιους και Κεφαλλονίτες, συνέτριψαν τους σκληροτράχηλους Λαλαίους της περιοχής.

Η έκβαση της μάχης, που κρίθηκε υπέρ των Ελλήνων, είχε ως αποτέλεσμα την ολοκληρωτική αποχώρηση των Τούρκων από την επαρχία της Ηλείας και σήμανε το τέλος της σκληρής Οθωμανικής δουλείας, που ταλάνιζε, επί τετρακόσια χρόνια, τον Ηλεκτό λαό, από την μάστιγα των αιμοδιψών Λαλαίων Τουρκαλβανών.

Στην προεπαναστατική Ηλεία όλα συνηγορούσαν ότι η μεγάλη μάχη πλησιάζει. Η καταπίεση των αυτόχθονων

Ηλείων από τους Λαλαίους, καθώς και οι εξελίξεις της Επανάστασης στην Πελοπόννησο είχαν προετοιμάσει το έδαφος για τη μεγάλη εξέγερση. Στη διεξαγωγή της μάχης έπαιξαν ρόλο τα εξής γεγονότα. Η απόφαση των οπλαρχηγών να συσταθεί στρατόπεδο στην περιοχή Πούσι και Μποτίνι, είχε ως αποτέλεσμα να προκληθεί γενικός συναγερμός σε ολόκληρη την Ηλεία. Όσοι από τους κατοίκους των χωριών της ορεινής Ηλείας μπορούσαν να κρατήσουν όπλο, συνέδραμαν, συστρατευόμενοι υπό τις διαταγές των οπλαρχηγών.

Οι γεροντότεροι και ανίκανοι για εργασία, από τα διπλανά χωριά, συνάχθηκαν, με εντολή των καπεταναίων, στο χωριό Αντρώνι, που προσφερόταν για άμυνα. Οι οπλαρχηγοί γνώριζαν, ότι σε περίπτωση διάλυσης του στρατοπέδου, θα οπισθοχωρούσαν στο Αντρώνι, μια περιοχή που αποτελούσε φυσικό φρούριο. Το Αντρώνι ήταν ο φόβος και ο τρόμος των Τουρκαλβανών, οι οποίοι δίσταζαν να το πλησιάσουν, λόγω των απότομων χαραδρών που το περιβάλλουν.

Η παροιμιώδης φράση «Απ' του Κούμανι ως τ' Αντρώνι, ο Θεός να σε γλιτώνει», που ακούγεται μέχρι και σήμερα, έχει προέλθει από τότε. Κατά την τοπική παράδοση, οι Λαλαίοι έπαθαν

πολλές πανωλεθρίες, σε εφόδους που επιχειρήσαν στις δασόφυτες χαράδρες μεταξύ αυτών των χωριών.

Σε αυτό το πόνημα σκοπός μας είναι να αποτίσουμε ελάχιστο φόρο τιμής σε όλους όσους πολέμησαν στην πρώτη γραμμή της μάχης, αλλά και σε όλους εκείνους τους άγνωστους ήρωες, που πίσω από τα καραούλια και τα ταμπούρια, προσέφεραν, στο ακέραιο, τις υπηρεσίες τους για την παλιγγενεσία του πολύπαθου έθνους. Μέχρι σήμερα, πιστεύω, δεν έχει γίνει καμιά ιστορική μνεία για τη συμβολή του άμαχου πληθυσμού σε αυτή την ιστορική μάχη, που διεξήχθη στο Πούσι.

Πριν την επανάσταση η εφορεία των στρατοπέδων ήταν, σχεδόν, ανύπαρκτη. Με το ξέσπασμα της επανάστασης οι οπλαρχηγοί άρχισαν να οργανώνουν την εφορεία για τον άμεσο σιτισμό των ανδρών τους. Οι ντόπιοι καπεταναίοι της Κάπελης ανέλαβαν την πρωτοβουλία και στρατολόγησαν γυναίκες και παιδιά, με

σκοπό να συμβάλλουν στην επιχείρηση τροφοδοσίας του στρατεύματος.

Η πρώτη και άμεση ανάγκη των στρατοπέδων ήταν το νερό. Χωρίς φαγητό μπορούσαν να επιβιώσουν, χωρίς νερό, όμως, η ημέρα τους θα ήταν ανυπόφορη. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ήταν αρχές Ιουνίου και οι ανάγκες για νερό ήταν υπερδιπλάσιες, λόγω των υψηλών θερμοκρασιών, που επικρατούσαν εκείνη την εποχή. Τα μεγάλα και δυναμωμένα παιδιά, με

Το μνημείο των πεσόντων στο Πούσι
Φωτό: Κώστας Παπαντωνόπουλος

μπροστάρη τον Μουγκοθοδωράκη μάζεψαν όλα τα υποζύγια και, με διάφορα αγγεία υγρών, όπως ξυλοβάρελα, τσίτσες, βαρέλες και ασκιά, κουβαλούσαν μέρα-νύχτα νερό από όλες τις παρακείμενες πηγές των χωριών Δούκα, Ντάρτιζας, Νεμούτας, Πέρσαινας και Κλεινδιά. Για να μην οδηγηθεί σε αποτυχία η όλη επιχείρηση ομάδες του νεοσύστατου στρατοπέδου, περιφρουρούσαν τις πηγές, φοβούμενοι επικείμενες επιθέσεις από τους Λαλαίους.

Οι μύλοι της γύρω περιοχής κατά διαταγή της εφορίας δούλευαν ασταμάτητα όλο το εικοσιτετράωρο, για να προλαβαίνουν να παρέχουν το πολυτιμότερο αγαθό σίτισης για την εποχή εκείνη, το αλεύρι που έφτιαχναν το ψωμί.

Οι γυναίκες ανέλαβαν τη δυσκολότερη εργασία της επιμελητείας. Έφτιαζαν, κοντά στα στρατόπεδα, πρόχειρους χωματόφουρνους, για να μπορούν εύκολα να προμηθεύουν ψωμί και φαγητό στους άνδρες των στρατοπέδων. Η θρυλική Αντιγόνη, μια γυναίκα με καταγωγή από το χωριό Κλεινδιά, από το παλιό σόι των Γιανναίων (σήμερα Γιαννοπουλαίων) και παντρεμένη στο Αντρώνι, ήταν μια εξέχουσα προσωπικότητα εκείνη την πολύταραγμένη εποχή. Η Αντιγόνη είχε αναλάβει εξ'ολοκλήρου την επιμελητεία της τροφοδοσίας, όχι μόνο του ψωμιού, αλλά και όλων των ανα-

γκαίων αγαθών για ολόκληρο το στρατόπεδο, εκτός, βέβαια, από τα πυρομαχικά και τα όπλα.

Οι ηγετικές ικανότητές της, όμως, επιβεβαιώθηκαν από τη φροντιστεία της επικείμενης μάχης στο Πούσι. Για αυτή τη γυναίκα χρειάζεται ένα ολόκληρο κεφάλαιο, ίσως και ένα ολόκληρο βιβλίο για να καταγραφούν όλα τα «ανδραγαθήματα» και όλες οι υπηρεσίες που προσέφερε στην πατρίδα εκείνη την εποχή.

Η Αντιγόνη ήταν ο κύριος μοχλός κίνησης όλης της επιχείρησης, το άλφα και το ωμέγα της επιμελητείας. Καβάλα σε μια τσίλικη φοράδα, γύριζε από χωριό σε χωριό, από ρούγα σε ρούγα και από στάνη σε στάνη, συντονίζοντας στο ακέραιο όλη την προσπάθεια τροφοδοσίας του στρατοπέδου. Αυτή η υπέροχη γυναίκα είχε υπό τις οδηγίες της εκατοντάδες άλλες γυναίκες, ενώ από την πρώτη κιόλας μέρα είχε οργανώσει μια τεράστια επιχείρηση επιμελητείας. Κατανεμημένες κατάλληλα, οι εκατοντάδες ηρωίδες χωριατοπούλες, γνωρίζοντας άριστα τη δουλειά τους, προσέφεραν χωρίς δισταγμό και φόβο τις υπηρεσίες τους στο έθνος.

Κατά ομάδες, σε όλη την ακτίνα του στρατοπέδου, ζύμωναν ψωμιά, μαγείρευαν διάφορα φαγητά, έραβαν, έπλεναν τα ρούχα των πολεμιστών και φρόντιζαν τις πληγές των τραυματιών, που προέρχονταν από διάφορες αψιμαχίες αλλά και από ατυχήματα. Πάρα πολλές γυναίκες και, ιδίως, οι πιο δυναμωμένες δούλευαν και στο παλούκωμα του χώρου των ταμπουριών, μαζί με τους άνδρες των στρατοπέδων.

Μια ομάδα από αυτές περιφερόταν στα γύρω χωριά και κουβαλούσε κλινοσκεπάσματα, τσαρούχια, διάφορα αγγεία και ο,τιδήποτε θεωρούνταν ότι ήταν χρήσιμο για τις ανάγκες των στρατοπέδων.

Οι τσοπάνηδες, και αυτοί με τη σειρά τους, προσέφεραν ολόκληρες στάνες από αιγοπρόβατα, πουλερικά και μοσχάρια στους οπλαρχηγούς, για να σιτιστούν οι άνδρες τους. Ενδεικτικά, αναφέρω

ένα Νεμουτιάνο, το Δημητράκη Κατζηκονούρη, που προσέφερε στην πατρίδα όλο του το κοπάδι, που αποτελούνταν από εξήντα γιδοπρόβατα. Ο καπετάνιος του, όμως, δεν δέχθηκε να χαρίσει ο Δημητράκης όλο το βιος του, παρά να δώσει ένα μέρος από αυτό. Ο Κατζηκονούρης θύμωσε, άρπαξε ένα μαχαίρι και τα έσφαξε όλα. Αυτή η κίνηση οδήγησε και άλλους συντοπίτες του να προσφέρουν, στις γυναίκες, μέρος από το βιος τους.

Οι ανάγκες του στρατοπέδου ήταν τεράστιες και πολυδάπανες, καθώς αναφέρεται ότι σε όλη την επιχείρηση συμμετείχαν περίπου 4.500 ψυχές. Τα βράδια, μπροστά από τα ταμπουρία τους, άναβαν μεγάλες φωτιές, έβγαζαν τα σκουτιά τους και τα τίναζαν στην φωτιά για να φύγουν οι ψείρες, που από την απλυσία και τον ιδρώτα, τους βασάνιζαν.

Αξιοσημείωτη είναι και η προσφορά των γυναικών στον ένοπλο αγώνα. Αρκετές γυναίκες άφησαν τα οικιακά και συστρατεύθηκαν με τους οπλαρχηγούς, με σκοπό να βοηθήσουν στις πολεμικές επιχειρήσεις.

Ενδεικτικά, αναφέρουμε μερικά ονόματα γυναικών που συμμετείχαν στη μάχη στο Πούσι.

Αναγνωστοπούλου Τρισεύγενη, Βερβινή.
Γραμματικοπούλου Παρασκευή, Νεμούτα.

Δεσκανιώτη Τρυφώνη, Μπέχρου.

Μαστρομαλάση Μαρία, Στρέζοβα. Έπесе στη μάχη του Λάλα.

Μπαλάσκα Μάχη, Κλεινιά.

Παπαδοπούλου Τριαντάφυλλη, Αντρώνι.

Πρινοπούλου Γιαννίτσα, Μπουκοβίνα.

Τόλιου Σύρμω, Κάπελη.

Τσιφρήκα Χρύσω, Κακοτάρι.

Μπελά Αντριάνα, Κόκλα.

Ντάρμα Βασιλικούλα, Μπουκοβίνα, τραυματίστηκε στο Μποτίνι.

Ρούσα Αγγέλω, Κούκουρα, σκοτώθηκε σ' ενέδρα ατάκτων Λαλαίων.

Ευπρόσδεκτες και μεγάλες ήταν και οι προσφορές των όμορων χωριών, που με την μεγαλοψυχία τους φρόντισαν να μην λείπει τίποτα όσο καιρό κρατούσε η επιχείρηση.

Αξιοσημείωτη είναι η ευγενής προσφορά της μονής Αγίων Θεοδώρων Αροανείας στη μάχη του Πούσι. Από τα δεφτέρια της μονής προκύπτει, ότι ο καθηγούμενος π. Ιάκωβος, προσέφερε στα ελληνικά σώματα της μάχης. Χαρακτηριστικά στις πηγές αναφέρεται:

- Την 2 Ιουνίου εις το Πούσι έστειλα ψωμί οκάδες 150.
- Έτερο ψωμί Πούσι οκάδες 72.

Τμήμα του ιστορικού χώρου Πούσι
Φωτό: Κώστας Παπαντωνόπουλος

Από την αντίπαλη πλευρά, μετά τη διαφυγή των σκλάβων Χριστιανών, οι γυναίκες των Οθωμανών παραμέρισαν όλη την αρχοντιά τους, προσφέροντας και αυτές την πολύτιμη βοήθειά τους στην απρόσμενη δοκιμασία που περνούσαν εκείνο τον καιρό.

Οι Λαλαίοι για να τρομοκρατήσουν τους επαναστατημένους ρωμιούς, μεταμφίεσαν τις νεαρές γυναίκες σε άνδρες ιππείς πολεμιστές. Ακολουθούσαν τα στρατεύματα και με τον όγκο τους προ-

σπαθούσαν να τρομάξουν τους Έλληνες.

Χαρακτηριστικά ο Ανδρέας Δεληγιάννης γράφει στην εφημερίδα «Μέριμνα»:

«Αι γυναίκες των Λαλαίων μετείχον του πολέμου εις την μάχη του Πούσι, παρευρέθησαν οθωμανίδες έφιπποι...».

ΟΙ ΛΑΛΙΩΤΙΣΣΕΣ ΚΥΡΑΔΕΣ

Λουκίσσα με τα κρύα νερά, με τους πολλούς καντάλους, αν έρθει το Ρωμαίικο, ούλες το Μάη να στερέψετε, κι αν έρθει πάλε Τούρκικο, κρύα νερά να βγάλτε. Κ' εσύ, καημένη Μπαστηρά, με τα πολλά κεράσια και Λάλα με τις όμορφες, με τις βαριές κυράδες, με τις τρανές αρχόντισσες, τις καλομαθημένες, που δεν καταδεχότανε τη γη να την πατήσουν, που φόραγαν χρυσά σκουτιά και κόκκινα σαλβάρια και τώρα καταντήσανε νερό να κουβαλάνε, να κουβαλάν' και ξύλα απ' το λόγγο ζαλωμένες, και τώρα καταντήσαμε νερό να κουβαλάνε, να κουβαλάν' και ξύλα απ' το λόγγοζαλωμένες.

Ατενίζοντας το άπειρο

Του Δημ. Μουσά

Καθισμένος στο ξερολίθι μου, αγναντεύω το άπειρο. Τον ουρανό τον απέραντο, τα βουνά τα πανύψηλα, τους κατάφυτους λόγγους, τη γη την καλλιεργημένη, ολοπράσινη, να περιμένει την ώρα της οδύνης για τη γέννηση των καρπών της.

Τη θάλασσα την ατέρμονη, τη μυστηριακή. Δεν ψάχνω και ούτε σκοπεύω να κάνω περιγραφές, να δώσω φτιασιδωμένες εικόνες. Τις θεωρώ τόσο πεζές και κοινότυπες. Φράσεις μεγάλες, ωραιοποιημένες, όμως ανούσιες, χωρίς νόημα, χωρίς σκοπό. Ψάχνω από το μετερίζι μου να μπω στο μυστήριο της γέννησης, της δημιουργίας, στο σκοπό της ύπαρξης. Και κάθε φορά νιώθω ηττημένος Γι' αυτό και νιώθω απέραντη μοναξιά να με τυλίγει, Πού να ρωτήσεις; Ποιος θα σου αποκριθεί για το μυστήριο της ύπαρξης, λύνοντας την αγωνία σου; Ήρθαμε ανερώτηγα, μην ξέροντας από πού και κάποτε θα φύγουμε, μην ξέροντας για πού. Ποιος θα αποκωδικοποιήσει αυτό το μυστήριο; Παντού φωνές απόκοσμες, ακατάληπτες, από το θρόισμα των δένδρων, το ζουζούνισμα των εντόμων, τους παφλασμούς των κυμάτων σαν σπάνε στην ακρογιαλιά. Υψώνεις το βλέμμα σου στον ουρανό, περιμένοντας το φως του ήλιου, της σεληήνης, των αστερισμών τις αναλαμπές, στους ήσκιους της νύχτας, π' απλώνονται μυστηριακοί, αθόρυβοι, σιωπηλοί και σε σκεπάζουν, να βρεις απόκριση.

Νιώθεις τη νύχτα υφαίνοντας αργά - αργά το υφάδι της γύρω σου, σκεπάζοντας το μικρό δάσος απέναντί σου, τους γύρω λόφους και τα βράχια, έτσι που νομίζεις πως ένα σύννεφο ομίχλης ξαφνικά σκέπασε την περιοχή. Τους ήσκιους γύρω να μακραίνουν, να σιγοσέρνονται, να σε τυλίγουν ανερώτηγα, χωρίς ούτε απλά να σε λογαριάζουν, ήες κι είσαι ποσότητα αμελητέα, κάποιο αντικείμενο που βρέθηκε στο δρόμο τους και το δρασκελιάνε χωρίς ρώτημα. «Ίσως και με μια δόση ειρωνείας και αισθάνεσαι εμπρός τους μηδενικό. Ακούς το θρόισμα των πεύκων μυστηριακό, τη φωνή του γκιώνη, το φτερούγισμα της νυχτερίδας, νιώθεις να σε κυκλώνουν ανερώτηγα, σα να σε ειρωνεύονται, δίνοντας μίαν ανεξήγητη διάσταση στο χώρο.

Και δε μπορείς να αρθρώσεις λέξη διαμαρτυρίας, γιατί η φωνή σου θα μείνει χωρίς απόκριση, μπορεί και χωρίς αντίηλο. Αισθάνεσαι την ύπαρξή σου να χάνεται στους μακρινούς ήσκιους και τη μοναξιά να σε κυριεύει βασανιστικά. Σιγή μυστηρίου. Καμιά απόκριση. Και η αγωνία μεγαλώνει και η ήττα σου παίρνει πελώριες διαστάσεις. Νιώθεις πως είσαι μια ασήμαντη μονάδα στο χώρο της δημιουργίας. Τι κι αν είσαι η κορωνίδα της;

Τι τυραννία Θεέ μου. Νιώθεις πως η μάθηση ιγαντώνει τη μοναξιά, την αμφιβολία, την άγνοια. Έρχονται στο νου σου και τριβελίζουν το μυαλό σου τα λόγια του μεγίστου των σοφών: «Εν οίδα, ότι ουδέν οίδα».

Μήπως -στοχάζομαι- η ανθρώπινη γνώση είναι πεπερασμένη; Και θα είναι πάντα, αφήνοντας αναπάντητα ερωτήματα. Και ο μέγιστος των σοφών γνώριζε αυτή την αρχή και είχε το προνόμιο να ομολογεί την άγνοιά του; Η γνώση είναι δώρο του Θεού, αλλιά δεν αποτελεί την «εντολή» του.

Σκέφτεσαι -άθελά σου- πως η φύση είναι σιωπηλή και γεμάτη μυστήριο περιοχή, που δεν ξεσκεπάζει τα μυστικά της. Αφουγκράζομαι τη σιωπή της νύχτας που με καλύπτει σαν πέπλος μυστηρίου, παντοδύναμη κι εγώ ανήμπορος να αντιδράσω. Και νιώθω και πάλι ηττημένος. Γιατί με ποιο κλειδί θα μπορέσεις ν' ανοίξεις τη μυστική και μυστηριώδη θύρα της δημιουργίας;

Σηκώνω τα μάτια μου στον ουρανό και ατενίζω τ' αστέρια να τρεμοσβήνουν στο σκοτεινό θόλο του, αλλια ζωηρά, αλλια αδύναμα, όλα όμως με μια δύναμη τόσο καταλυτική, μα και τόσο ελκυστική. Δε μου μένει τίποτ' αλλιο από το να αναγνωρίσω την ήττα μου. Και ν' αφήσω την καρδιά μου ανοιχτή στον άστρων τη φωτοσυρμή να τη φωτίσει. Και τότε μπροστά σ' αυτό το αποκαλυπτόμενο μυστήριο, αυθόρμητα η γλώσσα μου ψελιρίζει με σεβασμό και φόβο: «Συ Κύριε την γην εθεμελίωσες και έργα των χειρών σου εισίν οι ουρανοί» και νιώθω γύρω μου το φως να με ηούζει.

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΗΛΕΙΑΣ

του Νικόλαου Διονυσίου Σκέντζη

Μεσημεριανό στάβλισμα των γιδιών
Φωτό: Νίκος Σκέντζης

Οι κτηνοτρόφοι της ορεινής Ηλείας αναφέρονται με διάφορες ονομασίες: τσοπάνης, βοσκός, σκουτέρης, ξωμάχος, ποιμένας κ.α.

Σαν βάση είχαν το στανοτόπι (λημέρι), ο χώρος όπου υπήρχαν οι αναγκαίες εγκαταστάσεις για την εξυπηρέτηση των ανθρώπων και των ζώων. Το καλύβι ήταν το κύριο κτίσμα που στέγαζε ανθρώπους και ζώα κατά την χειμερινή περίοδο. Το μαντρί ήταν ένας περιφραγμένος χώρος για τον αυλισμό και το τάισμα των ζώων. Γαλήρι (ξεθλώντσα) ήταν χώρος φτιαγμένος σε επικλινές σημείο για να στραγγίζουν τα νερά, για την διανυκτέρευση των ζώων. Ο τσάρκος ήταν ένας μικρός χώρος για να φυλάσσονται τα νεογέννητα αρνοκάτσικα. Στις αρχές τις άνοιξης σε ανοιχτό χώρο έφτιαχναν την στρούγκα για το άρμεγμα, με κλαδιά (γκορτσιές) γύρω-γύρω και τοποθετούσαν στην έξοδο δύο μεγάλα λιθάρια τα ονομαζόμενα στρουγκολίθια στα οποία κάθονταν οι δύο που άρμεγαν, ενώ ένας τρίτος (στρουγκολάτης) προωθούσε τα ζώα προς την έξοδο. Ταυτόχρονα κοντά έφτιαχναν την παγανιά, αρκετά μεγάλος χώρος και περιφραγμένος, για γιομάτισμα το μεσημέρι και προφύλαξη το βράδυ. Τα σκεύη που χρησιμοποιούσαν ήταν χαλκωματένια και ξύλινα. Τέντζερη για το μαγείρεμα, σαγάνι για το φαγητό, τέσσα για την μεταφορά του φαγητού, καζάνι (λεβέτι) για το ζέσταμα και το πήξιμο του γάλακτος, καρδάρα και βεδούρα για το άρμεγμα, καρδάρι για πηλές χρήσεις γύρω από το γάλα, γιατί ήταν ευκολόχρηστο. Το κουτούλι το χρησιμοποιούσαν για το μέτρημα του γάλακτος, στραγκοπάνι για το σούρωμα, τσαντελσπάνε στο οποίο έριχναν το πηγμένο γάλα, στάληπη (σπιγγηλιάτα) μέσα στο οποίο στράγγιζε ο τυρόγαλλος, τρίφτης για το ανακάτεμα του τυρόγαλλου μέχρι να βγει η μυτζήθρα, κεπέ για το

μάζεμα της μυτζήθρας, τεζάχι για το αλάτισμα του τυριού και της μυτζήθρας και τέλος ο δάρτης για την αποβουτύρωση του γάλακτος. Όταν γεννούσαν τα γιδοπρόβατα το πρώτο γάλα που δεν είχε καθαρίσει και ήταν αρκετά πηκτό το ονόμαζαν κόλληλα, και με αυτό έφτιαχναν το κορκοφίγκι. Τα προϊόντα του αιγοπρόβιου γάλακτος όπως το παραδοσιακό τυρί φέτα, κεφαλοτύρι, γραβιέρα, γιαούρτι, κ.α. καθώς επίσης και τα υποπροϊόντα του είναι τα καλύτερα, και με την μεγαλύτερη ζήτηση. Στις αρχές της άνοιξης κωλοκούριζαν τα πρόβατα, κούρευαν δηλαδή την κοιλιά, το λαιμό, τα πίσω πόδια και τέλος την ουρά, για να παίρνει αέρα το ζώο, αλλιά και για να αρμέγεται εύκολα και πιο καθαρά. Τον Μάιο γίνονταν ο κούρος παρουσία όλης της οικογένειας, φίλων και συγγενών για βοήθεια, ενώ ταυτόχρονα έσφαζαν ένα ζώο ώστε η μέρα του κούρου να ξεχωρίζει από τις άλλες. Από τα μαλλιά των προβάτων έφτιαχναν το ποκάρι. Το κούρεμα των γιδιών γίνονταν με δια-

Στάνες αιγοπροβάτων στη θέση Χαραγίες
Φωτό: Νίκος Σκέντζης

φορετικό τρόπο, καρφώνοντας στο έδαφος μια φούρκα, πενούσαν το κεφάλι του ζώου μέσα ώστε να μην κουνιέται και εν συνεχεία κούρευαν το ζώο σε όρθια στάση. Ο τσοπάνος όσα ζώα και να είχε στο κοπάδι του τα γνώριζε ένα-ένα και σε πολλή από αυτά έδινε και ονόματα. Τέλος η ενδυμασία του ήταν πλεκτή φανέλα, υφαντό πουκάμισο η βέγγα, υφαντό σώβρακο, υφαντό μπαινοβράκι της νεροτριβής, υφαντή κάπα της νεροτριβής, πλεκτό πουλόβερ,, μπούστο και πλεκτές κάλτσες από τραγόμαλλο που πενούσαν τον αστράγαλο σε σχήμα μπότας και οι οποίες δεν απορροφούσαν το νερό και διατηρούσαν τα πόδια ζεστά και στεγνά. Τέλος τα υποδήματα του ήταν καουτσούκια η γουρουντσάρουχα. Όλα αυτά διατηρήθηκαν στα χωριά μας μέχρι την δεκαετία 1950-1960.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ

Ο ποταμός Ερύμανθος

του Χαρ. Σπ. Παπαγιάννη

Πήρε τ' όνομά του από το βουνό Ερύμανθο, απ' όπου παίρνει και το μεγαλύτερο όγκο των νερών του.

Από τις πηγές του, μέχρι τη συμβολή του με τον Αλφειό αποτελεί το φυσικό όριο μεταξύ των νομών Ηλείας και Αρκαδίας.

Εκτός από τα νερά της αρχικής του πηγής, δέχεται, ακριβώς μέσα στα Τριπόταμα, τα νερά των δύο παραποτάμων του, του Νουσαϊτικού και του Λιβαρτζινού.

Διατρέχει μια βαθιά χαράδρα μεταξύ των περιοχών της Λαμπείας από το ένα μέρος και των Παραλληλογών και Πέτα από το άλλο, δέχεται πιο κάτω από το Διαβολογιόφυρο τα νερά της Δίβρης και, αφού περάσει το γεφύρι του Δομοκού με το πετρόχτιστο γεφύρι, μπαίνει σε μια πιο βαθιά ακόμη χαράδρα, ανήλιαγη και σκοτεινή. Στη συνέχεια μπαίνει σ' ένα πιο ανοικτό μέρος, ανάμεσα σε αγροτικές περιοχές που ανήκουν στα χωριά Κούμανι και Βιδιάκι. Από το μέρος του χωριού Κούμανι είναι οι τοποθεσίες Τάλομη, Σησιμάδι, Φούρνοι, Καφαντάρη, Κόκκινη.

Τα αγροτεμάχια αυτά καλλιεργούνται με καλαμπόκι, τριφύλλι και κηπευτικά, που ποτίζονται από το ποτάμι ή από τοπικές μικρές πηγές. Επίσης εδώ βρίσκονται και τα καλύτερα λιοστάσια του χωριού γιατί το υψόμετρο είναι χαμηλότερο.

Το ποτάμι, αφού περάσει το πουρνογιόφυρο με τις τρεις καμάρες*, συνεχίζει στα όρια των χωριών Αχλαδινής και Νεμούτας, όπου το γεφύρι του Σείντάγα, Τέλος κοντά στο χωριό Βασιλάκι περνάει τη μεγάλη γέφυρα της εθνικής οδού Πύργου-Τρίπολης και ενώνεται με τον Αλφειό.

Είναι από τα ορμητικότερα ποτάμια γιατί η κοίτη του έχει μεγάλη κλίση. Ο θόρυβος του νερού που κυλάει, ακούγεται σε μακρινή απόσταση με τη φυσική εκείνη μεγαλοπρέπεια που του δίνει ο αντίλαλος μέσα από ριζοσπήλια και γκρεμούς, από σούδες, ρέματα και λαγκαδιές.

Από την είσοδό του στην περιοχή των χωριών Κούμανι και Βιδιακίου η φιδίσια κοίτη του κινείται ανάμεσα από κυματοειδείς και κατάφυτες λοφοπλαγιές, που αραδιάζονται από 'δω κι από 'κει, ίσαμε κάτω μακριά που βλέπει και χάνεται το μάτι. Αρκετά ρυάκια και από τις δύο πλευρές ξεπροβάλλουν μέσα από κρυφές νερομάνες και νεροσυρμές, όπως του Μπεζενίκου, του Μακροχώραφου, της Σουφάλλας που βιάζονται να τον ανταμώσουν. Και ο όγκος του ποταμού όλο και μαγαλώνει όσο προχωρά και γίνεται ακό-

Ποταμός Ερύμανθος.

μη πιο ορμητικός, θορυβοδέστερος και φλύαρος, επιβλητικός και περήφανος.

Στο Σησιμάδι, δαμασμένος από τη φύση, αναγκάζεται να περάσει αφρισμένος ανάμεσα από δυο μεγάλα μάρμαρα, τόσο κοντά το ένα από το άλλο, που μπορεί να τα δρασκελίξει ένα τολμηρό άλογο.

Στα καταξάστερα νερά του Ερύμανθου ζει η πέστροφα, που της αρέσουν τα καθαρά νερά και να πηγαίνει κόντρα στο νερό και ν' ανεβαίνει και καταρράκτες ακόμη. Το ποτάμι όμως είναι πλούσιο και σ' άλλα είδη ψαριών του γλυκού νερού. Οι γεωργοί της περιοχής, λένε ότι έχουν γίνει μάρτυρες του εξής περιστατικού: Αν τύχει κατά το τέλος του Αυγούστου να βρέξει στο βουνό Ερύμανθο, τότε το ποτάμι «κατεβάζει», δηλαδή φουσκώνει και στις όχθες του ξεβράζει πολλά ψάρια μισοζαλισμένα ή και νεκρά, και γεμίζουν κοφίνια με τα ψάρια αυτά. Οι ντόπιοι ισχυρίζονται ότι τα ψάρια δηλητηριάζονται από ένα χορτάρι, σφλιόσιμα το λένε, που την εποχή αυτή ωριμάζει στις πλαγιές του Ερύμανθου.

Ο ποταμός Ερύμανθος προσφέρεται για κωπηλασία με καγιάκ. Ήδη έχει επιλεγεί μια διαδρομή κάτω από τα Τριπόταμα καθώς επίσης κατάλληλη για το άθλημα αυτό κρίνεται και μια άλλη διαδρομή στην περιοχή της Τάλομης, αρκεί να αποπερατωθεί ο ημιτελής δρόμος 112 για να είναι εύκολη η πρόσβαση τροχοφόρων, μέχρι την κοίτη του ποταμού.

* Η μία κάμαρα είναι από την εποχή του Δεληγιάννη οι άλλες δύο είναι νεότερες.

Αγαπητοί συμπατριώτες & αναγνώστες του περιοδικού "Φοιθή". Περιμένουμε πάντα τις σκέψεις, τα σχόλια και τις απόψεις σας πάνω σε θέματα που αφορούν το περιοδικό, το σύλλογο, το δάσος και το χωριό μας γενικότερα. Πιστεύουμε στο διάλογο και τον ενθαρρύνουμε διασφαλίζοντας συνάμα ένα επίπεδο διαλόγου προς το κοινό όφελος.

Εκτός από τις επιστολές σας, καλωσορίζουμε και κάθε άλλου είδους συνεργασία (άρθρα, ιστορικά και λαογραφικά κείμενα, ανταποκρίσεις, φωτογραφικό υλικό, σχετικά πάντα με τη Φοιθή και την ευρύτερη περιοχή).

Ευχαριστούμε

Περιβάλλον και Πολιτισμός

(Αναδημοσίευση από το Περιοδικό
Λοτεχνική Δημιουργία)

Της Ελευθερίας Τζιάλλα-Μάντζου

Συνέχεια από το τεύχος 58

Οι κατακτήσεις από την έρευνα για την αλήθεια και για τη δημιουργία τεχνοκρατικών επιτευγμάτων είναι ανυπολόγιστα μεγάλες ανά τους αιώνες.

Μετά τη βιομηχανική επανάσταση, όπου στο περιβάλλον επήλθε αναστάτωση, η ζωή του ανθρώπου αλλιάζει. Εργοστάσια κατασκευάζονται και λύνονται τα χέρια της υποσιτισμένης ανθρωπότητας.

Και πάνω και πέρα από κάθε επίτευγμα η μεγίστη είναι η επανάσταση των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Αυτοί έβαλαν το περιβάλλον και τον άνθρωπο σε μια νέα τάξη πραγμάτων. Τον αναστάτωσαν, γιατί έτσι γίνεται με την έλευση του νέου, και τον εκσφενδόνισαν στα ύψη μιας περιβαλλοντικής επικοινωνίας που δεν έχει πια να κάνει μόνο με τη γειτονιά, το χωριό και τη χώρα μας. Επικοινωνούν άπαντες πάνω στον πλανήτη Γη. Και οι Η/Υ έκαναν άμεσο περιβάλλον όλη την υφήλιο.

Τώρα αυτό είναι το περιβάλλον μας, που το οφείλουμε στην τελευταία αυτή επιστημονική κατάκτηση. Δεν υπάρχει κλάδος της επιστήμης που να δύναται να αντέξει σήμερα χωρίς τη βοήθεια της επιστήμης των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Δεν υπάρχει άνθρωπος που να μην εξυπηρετείται σήμερα με το fax, το e-mail, το internet, το διαδίκτυο.

- Εδώ εισερχόμαστε σε ένα μεγάλο θέμα για την προστασία του περιβάλλοντος και του ανθρώπου από ζημιές που προκαλεί ο τεχνικός πολιτισμός, ξεκινώντας από το τελευταίο, το διαδίκτυο.

Γιατί όσο περισσότερες πληροφορίες έρχονται στο σπίτι, τόσο πονούμε, ανησυχούμε, κλαίμε, υποφέρουμε ... Συμβαίνει αυτό ή υφιστάμεθα ανοσία και απάθεια;

Και στις δύο περιπτώσεις ο άνθρωπος δεν ωφελείται. Έτσι καταλήγουμε να κατανοήσουμε ότι ο άνθρωπος είναι υποχρεωμένος να ελέγχει αυτά που βλάπτουν στα τεχνοκρατικά επιτεύγματα του πολιτισμού. Για να μη μοιλιώνεται το περιβάλλον. Ο ρυθμός κάθε μορφής είναι ζημιογόνος για το περιβάλλον.

- Μιλήσαμε στην αρχή για καθαρό και υγιές περιβάλλον. Αυτό είναι το πρώτιστο αγαθό.

Για πολλά χρόνια γινόταν και γίνεται υπόμνηση της πυρηνικής βόμβας που χρησιμοποιήθηκε εις βάρος της ανθρωπίνης ζωής, που μόλιζε το περιβάλλον με τραγικές συνέπειες, που άφησαν τραγικά κατάλοιπα στη νοσηρή ζωή των ανθρώπων από το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι και σήμερα.

Ο τεχνοκρατικός πολιτισμός άλλαξε και αναβάθμισε τη ζωή της ανθρωπότητας, αλλά η απειρεσκέψια του ανθρώπου και το πάθος της εξουσίας επί των άλλων μικρότερων προφανώς λανών, έκανε ολέθριες παρεμβάσεις.

Και συμπεραίνουμε ότι το ανθρώπινο πνεύμα κατακτά και δημιουργεί πολιτισμό κι έρχεται ο άνθρωπος και ζημιώνει τον εαυτό του και το περιβάλλον του. Και η κατάληξη είναι ο θάνατος του ανθρώπου και η παρακμή του πολιτισμού.

- Ένα έγκλημα που προσβάλλει τον πνευματικό πολιτισμό από την ψυχοπνευματική ανεπάρκεια του ανθρώπου, είναι ο εμπρησμός στα δάση στις χώρες του κόσμου. Έγκλημα

με άμεσους αποδέκτες τη φύση και τον άνθρωπο.

Το οικοσύστημα διαταράσσεται, η ισορροπία διαταράσσεται, η ζωή όλη διαταράσσεται. Και σ' αυτό μεγάλη ευθύνη φέρει ο άνθρωπος.

Στην προσπάθεια που αφορά, μαζί με τις θρησκευτικές επιταγές κάθε περιβάλλοντος στον πλανήτη, την ανάδυση της ανθρωπίνης ψυχής από το σκοτάδι στο φως, μέγιστο ρόλο παίζει η θεία προσφορά και δωρεά προς τον άνθρωπο και το περιβάλλον του, η ΤΕΧΝΗ.

Η ποίηση, η μουσική, η γλυπτική, η ζωγραφική, η αρχιτεκτονική, ο χορός, η διακοσμητική, το θέατρο, ο κινηματογράφος, η φωτογραφική.

Τα αθάνατα ελληνικά αριστουργήματα της αρχαιότητας είναι το ιστορικό-καλλιτεχνικό και πολιτισμικό περιβάλλον μας.

Και κείνο το καλλιτεχνικό οικοδόμημα, το πρώτο που φωτοδοτεί το παγκόσμιο πολιτιστικό περιβάλλον, είναι ο βράχος της Ακρόπολης με τον Παρθενώνα.

Σ' αυτό το περιβάλλον ο άνθρωπος μετουσιώνεται στην αίσθηση του θείου και αποθεώνεται ο ίδιος ο πολιτισμός.

Αν μια επιστημονική ανακάλυψη δεν είναι βέβαιο ότι αποβαίνει προς όφελος του περιβάλλοντος και της ανθρωπότητας, είναι εντελώς βέβαιο ότι οι καλές τέχνες αποσκοπούν μόνο στο όφελος και στην ανύψωση του ανθρώπινου γένους και στην καταξίωση του κάθε ατόμου σε ηθική προσωπικότητα.

Και το όφελος για το ανθρώπινο περιβάλλον είναι μεγάλο, καθώς ο καθένας μας, και κυρίως η νεολαία, μέσα από την επαφή με τα έργα τέχνης διαπαιδαγωγείται αβίαστα. Διδάσκεται πολιτισμό.

Στην πολιτιστική δημιουργία σμίγουν τα βιώματα από τη ζωή και το περιβάλλον των ανθρώπων και οι εμπειρίες του χθες με τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς του σήμερα και μετουσιώνονται σε πολιτισμικά αγαθά υψίστης σημασίας για την πολιτιστική μας κληρονομιά και την ανάπτυξη του περιβάλλοντος και του πολιτισμού μας.

Η ομορφιά, η αρμονία και οι συμβολισμοί των έργων τέχνης λειτουργούν και σήμερα ως απάντηση στα έντονα παρακμιακά φαινόμενα, στα όλο και περισσότερο εμφανή συμπτώματα της βαθιάς κρίσης που χαρακτηρίζει την κοινωνία μας, το περιβάλλον και την εποχή μας.

Το σημερινό κοινωνικό περιβάλλον διακατέχεται από το σύνδρομο της απάθειας και ιδιώτευσης, στην οποία οδηγούν η μορφή, η λειτουργία, το περιεχόμενο και ο τρόπος χρήσης των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Οι παραδοσιακές δομές και ισορροπίες που κυριάρχησαν επί δεκαετίες στην οικονομική, κοινωνική και την πολιτιστική ζωή του σύγχρονου κόσμου αμφισβητούνται και επαναπροσδιορίζονται. Οι πολίτες αναζητούν καινούριο όραμα και προσδοκούν μια διαφορετική ποιότητα ζωής σ' ένα πλέον κατάλληλο περιβάλλον.

Η πολιτιστική δημιουργία έχει και στις μέρες μας ευρύτερη διάσταση και δυναμική. Δίνει χρώμα, ουσία και περιεχόμενο στο άτομο και το κοινωνικό περιβάλλον.

Συνέχεια στη σελίδα 10

Πώς προήλθεν η ονομασία «Πέρσαινα»

(Γράφει ο Σοφιανός Α. Νικολόπουλος ή Γκάρλης, Συνταξιούχος Μαθηματικός)

Περί της ονομασίας της Πέρσαινας έχουν ειπωθεί και έχουν γραφεί πάρα πολλά σε παλαιά φύλλα της εφημερίδας «Η Πέρσαινα» του συλλόγου Περσαινών Ηλείας, που θά 'πρεπε τώρα να γεμίσουμε βιβλίο.

Προς τούτο περιληπτικά γράφω ότι πρέπει να ξεχάσουμε ότι έζησε εκεί «κάποια Περσίδα», ότι προήλθαν από κάποιους τσοπάνηδες με το επώνυμο «Περσαιοί», ότι επήρε το όνομα από την λέξη «Πυρός» λόγω των πολλών πεύκων που ήσαν στην Πέρσαινα κ.λ.π.

Αλλά, ακόμη περιληπτικότερα γράφω, ότι το Οροπέδιο της Φοιόνας έφθανε μέχρι τον Προφήτη Ηλία της Πέρσαινας και σε ευθεία γραμμή μέχρι τον Άγιο Γεώργιο της Πέρσαινας. Κι έτσι δεν υπήρχε η τοποθεσία της Πέρσαινας όπως είναι τα τελευταία 500 ή 1000 ή 2000 κ.λ.π. χρόνια, ούτε και οι διάφορες τοποθεσίες της όπως η «Μεγάλη Βρύση», «Το δένδρο», «Του Αρανικολάκη», «Το Βούτη», «Το Ντρούπελο», «Η Αγία Παρασκευή» κ.λ.π.

Πριν χιλιάδες όμως χρόνια από τις πολλές βροχές ο τόπος βούλιαξε, έγινε καθίζηση του εδάφους, διάβρω-

ση κ.λ.π. κι έτσι σχηματίστηκε η περιοχή της Πέρσαινας.

Το αντίστοιχο όμως αρχαίο ρήμα, της Ελληνικής Γλώσσας, του ρήματος «βουλιάζω» είναι το «Περθέω-Περθώ» ή «Πορθέω-Πορθώ» (εξού και Πορθητής) που σημαίνουν βουλιάζω, κατακυλιώ, σείρομαι, πολιορκώ κ.λ.π. Ο αόριστος β' του ρήματος περθέω-περθώ είναι έπερσον και το αντίστοιχο απαρέμφατο είναι «Πέρσαι». Και τώρα όπως σε πολλές λέξεις προσθέτουν στην αρχή ή στο τέλος το μόριο «ΝΑ», έτσι και στην λέξη «Πέρσαι», επρόσθεσαν και το «να» κι έγινε Πέρσαι+να=Πέρσαινα.

Αντίστοιχα έχουμε χιλιάδες τέτοιες λέξεις, όπως: Γιώργαινα, Κώσταινα, Γκάρλαινα, Μήτραινα,... Ανδρίτσαινα, Μπαρμπάσαινα, Γιάνναινα, Φλώρινα,... Γιάρμαινα.

Κι έτσι η καθαρά ελληνική λέξη «Η Πέρσαινα» δεν άλλαξε (που αν προϋπήρχε με κάποιο άλλο όνομα θα άλλαζε και θα ελεγόταν Βουλιαγμένη) όπως άλλαξαν όνομα πολλά άλλα χωριά. Μόνον που ήταν στην αρχή απλά ένας βοσκοτόπος, γιατί είχε πολλές νερά και βλάστηση.

Πέτρινα σπίτια της παλιάς Πέρσαινας
Φωτό: Άγγελος Δημόπουλος

Συνέχεια από σελίδα 9

Διευρύνει ορίζοντες, καθλιεργώντας τα ευγενέστερα στοιχεία της ανθρώπινης ύπαρξης και συμβάλλει αποφασιστικά στη διαμόρφωση της κοινωνικής συνείδησης. Έτσι αναπτύσσεται ο πολιτισμός.

- Στον ισολογισμό της πρώτης δεκαετίας του 21ου αιώνα διαπιστώνεται μια σειρά ελλειμμάτων που οδήγησαν τον κόσμο στη γνωστή μεγάλη κρίση. Ελλείμματα οικονομικά θεσμικά, ελλείμματα αξιών, φαντασίας και ευαισθησίας, ελλείμματα στις ανθρώπινες σχέσεις.

Τα συντελούμενα πολλοί τα παρομοιάζουν με σεισμικές δονήσεις του περιβάλλοντος, οι οποίες προκαλούν ρήγματα στο οικονομικο-κοινωνικό-πολιτισμικό μας στερέωμα.

Από εμάς και από τη συμβολή του καθενός μας στην πολιτισμική ανάπτυξη συνανθρώπων και περιβάλλοντος, θα εξαρτηθεί το εάν καταφέρουμε να γεμίσουμε με ελπίδες, αισιοδοξία και όνειρα το χάσμα που άνοιξε ο σεισμός.

Ο άνθρωπος είναι ο κινητήριος μοχλός. Σ' αυτόν ανήκει το χρέος να κρατήσει την ισορροπία στη σχέση περιβάλλοντος και πολιτισμού για να εξασφαλίσει την ομορφιά της ζωής του.

Η Επιστήμη, οι Τέχνες, τα Γράμματα, η Γνώση, η Αγάπη για το Φως του Πνεύματος και της Ζωής, με κυρίαρχο τον άνθρωπο, θα οδηγήσουν στην επιθυμητή προστασία του περιβάλλοντος και στην ανάπτυξη του Πνευματικού και του Τεχνοκρατικού Πολιτισμού.

Γιατί η ΖΩΗ δεν είναι βιομηχανικό προϊόν. Είναι έργο τέχνης, για την ποιότητα του οποίου ευθύνεται ο καθένας μας.

Ερμηνεία και συμβολισμός του μύθου του Ηρακλή

Και η πάλη του με τους Κένταυρους της Φολόης

Του Σωτ. Μάσσια, Φιλολόγου

Το καταξιωμένο στη συνείδηση των κατοίκων της ορεινής Ηλείας και όχι μόνο περιοδικό «Φολιόν» απευθύνεται -και αυτό οφείλει να κάνει- σε όλα τα κοινωνικά και λαϊκά στρώματα και για το λόγο αυτό οι υπεύθυνοι της σύνταξης, αλλιά και οι συνεργάτες του οφείλουμε να είμαστε προσεκτικοί στην επιλογή των θεμάτων, που θα πρέπει να είναι σύμφωνη και να μην παρεκκλίνει από το σκοπό και τους στόχους του περιοδικού (Λαογραφικό - οικολογικό - ιστορικό - λογοτεχνικό ενημερωτικό περιοδικό για τα χωριά του οροπεδίου), όσο και στην απλότητα του ύφους και την σαφήνεια των νοημάτων, εις τρόπον ώστε να νίνονται κατανοντά απ' όλους.

Στα πλαίσια αυτής της βασικής αρχής, θα επιχειρήσω, με όσο το δυνατό απλό και αναλυτικό τρόπο, να ριζώ περισσότερο φως στον αναγνώστη σε ό,τι αφορά την ερμηνεία και τον συμβολισμό του γνωστού σε όλους μύθου του Ηρακλή και της πάλης του με τους Κένταυρους της Φολόης. Με το θέμα αυτό είχα ασχοληθεί και παλιότερα - ειδικά για το συμβολισμό των Κενταύρων, μια όμως πιο εμπεριστατωμένη διερεύνηση συνοδικά του μύθου μου δίνει τη δυνατότητα να επανέλθω.

Είναι αρχικά βέβαιο ότι όλοι σήμερα γνωρίζουν και πιστεύουν πως δεν υπήρξαν ποτέ στην πραγματικότητα τα ανθρωπομορφικά αυτά όντα Φόλιος, Ηρακλής, Κένταυροι, Κάπρος του Ερυμάνθου κ.λπ., όμως δεν γνωρίζουν οι περισσότεροι γιατί δημιουργήθηκε αυτός ο μύθος και οι τόσοι άλλοι από τους πανάρχαιους κατοίκους, τί σκοπό εξυπηρετούσαν και πότε σταμάτησε ο άνθρωπος να πλάθει μύθους καθώς και με τι καλύφτηκε αυτό το κενό μετά τη λήξη της μυθικής εποχής.

Κατ' αρχήν θα πρέπει να πούμε ότι από τους πανάρχαιους μύθους για τη Φολιόν ο πιο σπουδαίος είναι αυτός με τη φιλοξενία του Ηρακλή από το Φόλιο και την αναμέτρησή του με τους υπόλοιπους Κένταυρους της Φολόης, που είχαν έρθει από τη Θεσσαλία (ο Χαρ. Σ. Παπαγιάννης αναφέρει στο βιβλίο του για το Κούμανι ότι «στην πραγματικότητα πρόκειται για τους Θεσσαλούς αποίκους, που ήρθαν στη Φολιόν με τα άλογά τους...») και εγκαταστάθηκαν στα δάση της Φολόης, ύστερα από τη μάχη που είχαν δώσει με τους Λαπίθες (αρχικά ήσαν μυθικά όντα, συγγενή με τους Κένταυρους, αργότερα όμως παραστάθηκαν από τους ποιητές με ανθρωπινή μορφή και έτσι ξεχώριζαν από τους Κένταυρους, οι οποίοι από τη μέση και πάνω είχαν μορφή ανθρώπου και από τη μέση και κάτω αλόγου). Στα δάση της Φολόης που έμεναν λήστευαν τους διαβάτες και φόνευαν πολλούς κατοίκους της γύρω

περιοχής, μέχρι που ήρθε ο Ηρακλής και τους απομάκρυνε φονεύοντας πολλούς απ' αυτούς.

Πρώτος αναφέρει το μύθο του Ηρακλή με τους Κένταυρους ο Απολλοδώρος ο Αθηναίος στο έργο του «Βιβλιοθήκη», 2, 5, 4, που έζησε το 2ο π.Χ. αιώνα, και ακολουθεί ο Διόδωρος ο Σικελιώτης (1ος αιώνας π.Χ.), ο οποίος στο έργο του «Βιβλιοθήκη Ιστορική», 4, 12. κάνει εκτεταμένη αναφορά στο μύθο.

Στην προσπάθειά μου να δώσω μια εκλαϊκευμένη και προσιτή στους απλούς ανθρώπους ερμηνεία του μύθου του Ηρακλή με τους Κένταυρους της Φολόης, θα αρχίσω ανάποδα χρονολογικά, θα αρχίσω από 'το σήμερα και θα γυρίσω πίσω στο απώτερο παρελθόν, τότε που δημιουργήθηκε ο μύθος, με τον ακόλουθο τρόπο:

Βρισκόμαστε, λοιπόν, στο οροπέδιο της Φολόης το χειμώνα του 2011. Στα χωριά της ορεινής Ηλείας, όσοι από τους κατοίκους έχουν απομείνει και ιδιαίτερα οι νέοι άνθρωποι, ασχολούνται κυρίως με την κτηνοτροφία και ελάχιστα με τη γεωργία ή άλλες εργασίες που έχουν σχέση με το δροσοδάσος. Τις περισσότερες μέρες στο οροπέδιο και ιδιαίτερα στην περιοχή του δάσους επικρατούν άσχημες καιρικές συνθήκες και πολλές φορές έντονες, με αστραπές, κεραυνούς, καταρακτώδεις βροχές, πλημμύρες, ανεμοθύελλες, χαλαζοπτώσεις, καταιγίδες και χιονοπτώσεις, που αναστατώνουν και διαταράσσουν την ομαλή και ήρεμη ζωή ανθρώπων και ζώων, που είναι εκτεθειμένοι στην ύπαιθρο και απειλούνται από τις συνέπειες των άγριων αυτών καιρικών φαινομένων. Οι άνθρωποι αυτοί, οι ξωμάχοι, όλοι τους, μα

όλοι τους ανεξαιρέτως αποδίδουν τις σκληρές και άγριες αυτές καιρικές συνθήκες σε φυσικά φαινόμενα, που εδώ και πολλούς αιώνες έχουν παρατηρηθεί, αναλυθεί και ερμηνευτεί από τους επιστήμονες και έχουν εντοπιστεί οι αιτίες που τα προκαλούν. Έτσι κάθε φορά που ξεσπούν άγρια καιρικά φαινόμενα, εκείνο που δεν απασχολεί το σημερινό άνθρωπο, τον άνθρωπο της ύπαιθρου, που είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένος σ' αυτά, είναι οι αιτίες που τα προκαλούν, αφού γι' αυτές έχουν δοθεί απαντήσεις από τους επιστήμονες, και για το - μόνο που ενδιαφέρονται οι εργαζόμενοι στην ύπαιθρο άνθρωποι κάτω από δυσμενείς καιρικές συνθήκες είναι το πώς θα προφυλάσσονται και θα λαμβάνουν προστατευτικά μέτρα από τους κινδύνους που διατρέχει η υγεία τους και η σωματική τους ακεραιότητα από τα φαινόμενα αυτά.

εδώ και πολλούς αιώνες έχουν παρατηρηθεί, αναλυθεί και ερμηνευτεί από τους επιστήμονες και έχουν εντοπιστεί οι αιτίες που τα προκαλούν. Έτσι κάθε φορά που ξεσπούν άγρια καιρικά φαινόμενα, εκείνο που δεν απασχολεί το σημερινό άνθρωπο, τον άνθρωπο της ύπαιθρου, που είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένος σ' αυτά, είναι οι αιτίες που τα προκαλούν, αφού γι' αυτές έχουν δοθεί απαντήσεις από τους επιστήμονες, και για το - μόνο που ενδιαφέρονται οι εργαζόμενοι στην ύπαιθρο άνθρωποι κάτω από δυσμενείς καιρικές συνθήκες είναι το πώς θα προφυλάσσονται και θα λαμβάνουν προστατευτικά μέτρα από τους κινδύνους που διατρέχει η υγεία τους και η σωματική τους ακεραιότητα από τα φαινόμενα αυτά.

Πάλη του Ηρακλή με τους Κενταύρους

Συνέχεια στο επόμενο τεύχος

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΝΟΣ ΠΟΛΥΣΥΖΗΤΗΜΕΝΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Του Θεόδωρου Κανελλόπουλου Εκπ/κού

Συνέχεια από το τεύχος 58

Σημειώνουμε εδώ ότι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού που ζούσε στον ευρύτερο ελληνικό χώρο ήταν μοιρασμένο σε πολυάριθμες τοπικές-μικρές κοινωνίες, που ο τρόπος λειτουργίας τους, έδινε πράγματι το χαρακτήρα της κλειστής κοινωνίας.

Τα ιστορικά δεδομένα από την ύστερη βυζαντινή περίοδο μέχρι της αρχές του 19ου αιώνα που έγινε η εθνική εξέγερση, ήταν τέτοια που, εκτός από την εξωτερική δεσποτική καταπίεση, σημάδευαν και χρωμάτιζαν έντονα και τον ψυχοσυναισθηματικό παράγοντα των ατόμων και των ομάδων. Καλλιέργησαν κατά κάποιον τρόπο το «έδαφος» για να βλαστάνουν προϊόντα εσωτερικής εκτόνωσης.

Με τον τρόπο αυτό και στο πέρασμα των αιώνων δημιουργήθηκε μια άτυπη παράδοση για παραγωγή έμμετρων ποιημάτων του προφορικού λόγου. Βέβαια τα αρχικά κείμενα, τα πρωτότυπα όπως θα λέγαμε σήμερα, με τις δύσκολες συνθήκες επικοινωνίας των ανθρώπων που ζούσαν στις κλειστές κοινωνίες, μεταφέρονταν και σε άλλους, γειτονικούς κοινωνικούς χώρους. Κατά τη διαδικασία αυτή γίνονταν σκόπιμες ή συμπτωματικές παρεμβάσεις, προσθήκες στίχων, νοηματικές αλλοιώσεις, ώστε να προκύπτει, ένα νέο, παραλλαγμένο τραγούδι. Έτσι σιγά σιγά ο αριθμός μεγάλωνε και η παράδοση διευρυνόταν, τόσο με πρωτότυπα όσο και με παραλλαγμένα δημιουργήματα.

Είναι πάντως αξιοπρόσεχτο ότι ο σπουδαίος εκπρόσωπος της ελληνικής Λαογραφίας, ο καθηγητής Ν.Γ. Πολίτης στην πρώτη έκδοση του κλασικού έργου του «Εκλογαί από τα τραγούδια του ελληνικού λαού», (Αθήναι, 1914) έχει επιλέξει μόνο 237 δημοτικά τραγούδια με το αυστηρό κριτήριο της αρχικής μορφής του τραγουδιού που έδωσε ο ανώνυμος δημιουργός του. Νεότεροι ερευνητές θεωρούν μικρό τον αριθμό, αλλά με το ίδιο πάντα κριτήριο υπολογίζουν τα πρωτότυπα δημοτικά τραγούδια όχι περισσότερα από 500.

Η σημερινή πραγματικότητα, βέβαια, με τις αναρίθμητες εκδόσεις συλλογών και άλλων ποιημάτων γενικού ή τοπικού χαρακτήρα (σε κάποιες περιπτώσεις είναι φανερές οι τοπικιστικές ή και εμπορικές σκοπιμότητες) έχει ανεβάσει τον αριθμό των δημοτικών τραγουδιών σε απίστευτα ύψη. Σημειώνουμε μια εντυπωσιακή πληροφορία που βρίσκεται στη «Μεγάλη ελληνική Ανθολογία ποιήσεως» του Μιχ. Περάνθη και ανεβάζει τον αριθμό των τραγουδιών σε 25.000! (Τόμος Γ', Κεφ. Ν, σελ. 2).

Είναι φανερό ότι οι αδικαιολόγητες και οι απυροχολότητες ενέργειες και προσπάθειες νόθευσης και ιδιοτελούς απομίμησης δημιουργημάτων του παρελθόντος με ανεπανόληπτα ιστορικο-κοινωνικά δεδομένα συνιστούν ασέβεια στην παράδοση και την ιστορία.

III. ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΡΙΖΕΣ, ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ, ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ

Ο ιστορικός χρόνος της εμφάνισης του δημοτικού τραγουδιού δεν είναι εύκολο να προσδιοριστεί ακριβώς. Οι πρόδρομες μορφές του, που ήταν πεζές προφορικές αφηγήσεις με στοιχεία από παραδόσεις τοπικού και ευρύτερου γεωγραφικού χώρου, κυκλοφορούσαν από την περίοδο μεταξύ 9ου και 10ου αιώνα.

Τα πρώτα έμμετρα δημοτικά τραγούδια άντλησαν υλικό από παρόμοιες φανταστικές διηγήσεις, θρύλους και παραδόσεις, οι οποίες δεν προέρχονται μόνο από τον ελληνικό γεωγραφικό χώρο. Κυκλοφορούσαν και στην ευρύτερη βαλκανική ζώνη με ίδιο ή παρόμοιο περιεχόμενο, ακόμη και στα μέρη του Πόντου και της Καπαδοκίας.

Με το υλικό αυτών των πηγών δημιουργήθηκαν τα τραγούδια που σήμερα μας είναι γνωστά με τις ονομασίες παραλογές και Ακριτικά. Γενικά οι πηγές, στις οποίες στηρίχτηκε το περιεχόμενο και των άλλων κατηγοριών δημοτικών τραγουδιών, που δημιουργήθηκαν στους επόμενους αιώνες, είναι οι ακόλουθες:

- οι ιστορικές αναμνήσεις και θρύλοι του παρελθόντος
- τα επίκαιρα ιστορικά γεγονότα στο βαθμό που οι συνθήκες επέτρεπαν στις κλειστές κοινωνίες της εποχής να ενημερωθούν σχετικά
- οι κοινωνικές αντιλήψεις και συμπεριφορές των ατόμων και των ομάδων
- οι εμπειρίες και τα βιώματα, ευχάριστα, δυσάρεστα, δραματικά από την οικογενειακή, την ατομική, την επαγγελματική ζωή των ανθρώπων, καθώς και ό,τι άλλο σχετικό επηρεάζει τη ζωή.

Με βάση τα στοιχεία αυτά ο αυθεντικός μελετητής του ελληνικού δημοτικού τραγουδιού Ν.Γ. Πολίτης κατέταξε, όσα τραγούδια περιέλαβε ως γνήσια στη συλλογή του, σε 14 κατηγορίες: α) Παραλογές, β) Ακριτικά γ) Ιστορικά δ) Κλέφτικα ε) Της αγάπης στ) Νυφιάτικα ζ) Ναναρίσματα η) Κάλανδαβαϊτικά θ) Της ξενιτιάς ι) Μοιρολόγια ια) Μοιρολόγια του Κάτω Κόσμου και του Χάρου ιβ) Γνωμικά τραγούδια ιγ) Εργατικά και βλάχικα και ιδ) Περιγελαστικά.

Συνέχεια στη σελίδα 13

ΤΕΡΠΕΙΝ ἄμα και ΔΙΔΑΣΚΕΙΝ

Του Γιώργου Χονδρογιάννη, Φιλολόγος π. Γενικός Επιθ/τής Μέσης Εκπ/σεως

1. ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΙΚΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ

α) Οι Παρίες

Οι Παρίες ήταν αρχαίος λαός που κατοικούσαν στα νότια της Ινδίας. Μετά την επιδρομή των Ινδών όμως ἄλλοι κατέφυγαν στα νοτιότερα μέρη και ἄλλοι υποτάχτηκαν στους επιδρομείς. Όσοι υποτάχτηκαν αποτέλεσαν ιδιαίτερη τάξη πολιτών, χωρίς δικαιώματα και κοινωνικά υποδεέστεροι, γιατί θεωρούνταν ακάθαρτοι και βδελυροί. Ήταν καταδικασμένοι στις πιο ευτελείς εργασίες, δεν τους επιτρεπόταν να επικοινωνούν με πολίτες, που ανήκαν στις ἄλλες τάξεις και δεν είχαν κανένα ανθρώπινο δικαίωμα, ούτε καν το να έχουν θρησκεία. Βλάβες ή δολοφονίες εναντίον τους ἔμεναν ατιμώρητες. Οι Ινδοί τους υποχρέωναν να ζουν σε καλύβες μακριά από τις πόλεις.

Από τους Παρίες των Ινδιών λοιπόν ονομάστηκαν, συληθήδων, ἔτσι τα τμήματα του λαού μιας χώρας, τα οποία για διάφορες αιτίες δεν ἔχουν τα ίδια δικαιώματα με τους υπόλοιπους πολίτες.

β) Πουριτανός

Η λέξη προέρχεται από τη Λατιν. *purus*, που σημαίνει καθαρός. Πουριτανός αρχικά ονομάστηκε το μέλος θρησκευτικής προτεσταντικής κίνησης του 16ου και 17ου αι. μ.Χ., που προέβαλε το αίτημα της εκκαθάρισης της Εκκλησίας της Αγγλίας από στοιχεία του Ρωμαιοκαθολικισμού. Πρέσβευε επίσης την ἄκρα αυστηρότητα στη ζωή, τον αποκλεισμό κάθε απόλαυσης και πίστευε, προπαντός, ότι το κράτος είχε καθήκον να επιβλέπει την ατομική ηθική των πολιτών. Ἐτσι ἔμεινε μέχρι σήμερα να ονομάζεται πουριτανός ο άνθρωπος αυστηρών αρχών.

2. ΓΛΩΣΣΙΚΑ

(για 'κείνους που ἔχουν το μεράκι της γλώσσας)

* Λέξεις που συχέονται ως προς τη σημασία

- τα συμβαίνοντα = (ουδέτερη σημασία), δηλ. ὅσα γίνονται χωρίς μεθόδευση. «Από το παράθυρό μου παρακολουθώ τα συμβαίνοντα».
- τα τέκταινόμενα = (αρνητική συνήθως σημασία), δηλ. ὅσα γίνονται με μεθόδευση. «Οι δημοσιογράφοι συνήθως είναι καλά πληροφορημένοι σχετικά με τα τεκταινόμενα στους προθαλάμους των υπουργικών γραφείων».
- φατρία (αρχ. φρατρία) = ομάδα η οποία, για να προωθήσει τα δικά της συμφέροντα, συγκροτείται με ἄλλες ομάδες «Στο Βυζάντιο οι δύο μεγάλες φατρίες, των Πράσινων και των Βένετων».
- φράξια = διασπαστική κομματική ομάδα «Η ηγεσία του κόμματος αποκέρυξε δημοσίως τις διάφορες φράξιες, οι οποίες αντιτίθενται συνεχώς στην επίσημη γραμμή του κόμματος».
- αδιάβατος = αυτός που είναι δύσκολο ή αδύνατο να τον διασχίσεις «αυτός ο δρόμος τον χειμώνα είναι αδιάβατος».
- απροσπέλαστος = αυτός που είναι δύσκολο να τον προσεγγίσεις, να τον πλησιάσεις. «Πολλά ορεινά χωριά το χειμώνα είναι απροσπέλαστα, λόγω χιονιού».
- αείμνηστος = θετική σημασία (για καλό δηλ.).
- ο αλήστου μνήμης = (αρνητική σημασία). Ο αξέχαστος για κάτι κακό. Χρησιμοποιείται ειρωνικά. «Ο Χίτλερ, ο αλήστου μνήμης».
- διάσημος = (μόνο για πρόσωπα). Αυτός που ἔχει καλή φήμη, ο φημισμένος, ο διαπρεπής. «Χειρουργήθηκε από ένα διάσημο γιατρό».
- διαβόητος = (μόνο για πρόσωπα). Αυτός που ἔχει κακή φήμη. «Ο διαβόητος ληστής». (Για κακό δηλ. χρησιμοποιείται).
- ο πρώων = ο παλαιότερος. Αναφέρεται γενικά, στο παρελθόν. «Ένας πρώων δικαστικός ἔχει σήμερα δικηγορικό γραφείο».
- ο τέως = ο ακριβώς προηγούμενος, αυτός που αντικαταστάθηκε πρόσφατα από κάποιον ἄλλο, ή παύθηκε. «Στη δεξίωση παρέστησαν: ο Νομάρχης, ο τέως Νομάρχης και πολλοί πρώων Νομάρχες». Σημ.: τέως σημαίνει τελευταίως.

Συνέχεια από σελίδα 12

Ο μαθητής του, επίσης καθηγητής, Στίλπων Π. Κυριακίδης, με βάση το κριτήριο της λειτουργίας του περιεχομένου κατέταξε τα τραγούδια σε δύο κύριες κατηγορίες:

- α) Διηγηματικά, ὅσα ἔχουν κάποια υπόθεση που εκτυλίσσεται ολικά ή μερικά στο τραγούδι (ιστορικά, ακριτικά, παραλλαγές, κάποια κλέφτικα).
- β) Κυρίως ἄσματα, ὅλες οι ἄλλες κατηγορίες της κατάταξης του Ν.Γ. Πολίτη.

Υπάρχει ακόμη και μια τρίτη πρόταση για κατάταξη των δημοτ. τραγουδιών με βάση το περιεχόμενό τους και τον πιθανό χρόνο που δημιουργήθηκαν. Αυτό ανήκει στο Γάλλο καθηγητή της νεοελληνικής φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Παρίσι Ν-Σορβόνη Γκυ Σονιέ και ἔχει ως εξής:

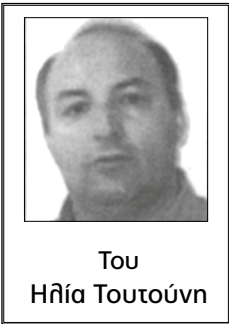
- α) Αρχαϊκά τραγούδια, ὅσα στηρίζονται στην αρχαϊκή μυθολογία πριν από τις παραδόσεις και τους θρύλους των ακριτικών, και εδώ ανήκουν οι παραλλαγές, (π.χ. «Του νεκρού αδερφού», «Του γεφυριού της Άρτας» κ.α.).
- β) Παλαιά τραγούδια, εκείνα που αναφέρονται στην ηρωική

εποχή των ακριτών, τα Ακριτικά, και χρονολογικά τοποθετούνται στο διάστημα από τον 9ο ἔως τον 13ο αιώνα.

- γ) Νεότερα τραγούδια, εκείνα που η θεματική τους και ο χρόνος της δημιουργίας τους αρχίζει από την εποχή των Παλαιοελλήνων μέχρι και τους πρώτους αιώνες της οθωμανικής κατάκτησης (13ος-16ος αι.) αι εδώ ανήκουν διάφορες κατηγορίες.
- δ) Πρόσφατα τραγούδια, ὅσα προέκυψαν κατά την ύστερη τουρκοκρατία (16ος αι. - αρχές 19ου αι.) και εδώ ανήκει ο σχεδόν πασίγνωστος κύκλος των ιστορικών και κλέφτικων τραγουδιών.
- ε) Σύγχρονα τραγούδια, ὅσα δημιουργήθηκαν στα χρόνια της Επανάστασης του '21 και μετά την ίδρυση του πρώτου ανεξάρτητου κράτους. Στην περίοδο αυτή ἔχουμε και νέες μορφές-κατηγορίες, ὅπως τα λεγόμενα «ληστρικά», της «φυλακής» κ.ά.

Σημειώνουμε ότι και σε ὅλη σχεδόν τη διάρκεια του ελεύθερου νεοελληνικού βίου (ίσως και μέχρι τη λήξη του εμφυλίου) δεν ἔπαψαν να δημιουργούνται επίκαιρα (ἀκόμη θα μπορούσαμε και «μοντέρνα» να τα ονομάσουμε) «δημοτικά» τραγούδια με την απλή και αβασάνιστη απομίμηση την ιστορικήν.

ΛΙΜΑΖ - ΑΓΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗ

Του
Ηλία Τουτούνη

Συνέχεια
από το
τεύχος 58

Στην συνέχεια χαιρέτησαν όλους τους εμπλεκόμενους στην υπόθεση

και ευχήθηκαν «καλή ζωή» στον Λιμάζη και την Ελένη. Συμβούλευσαν τον Λιμάζη και τον Χριστόδουλο να αποσυρθούν ο καθένας στον τόπο του χωρίς διενέξεις. Υπόγραψαν τα χάρτζια τους, έδωσαν γραπτή βεβαίωση στον Λιμάζη και αποχώρησαν για την Τριπολιτσά, πλήρως ικανοποιημένοι αφού έπραξαν το καθήκον τους στο ακέραιο, χωρίς περιπέτειες.

Η Μαρούλλα τότε πήλσισε προς το μέρος της Ελένης την πήρε αγκαλιά και για αρκετή ώρα έκλαιγαν μάνα και κόρη, μ' αναφιλητά ψιθυρίζοντας η μια στο αυτί της άλλης.

Ο κυρ- Χριστόδουλος δεν θέλησε ούτε να χαιρετίσει, αλλά ούτε και να φιλήσει την κόρη του, περίηλιπος επέστρεψε στο χωριό του, ενώ μετά από αυτό το επεισόδιο έχασε το κύρος και την δύναμή του στο Λειβάρτζι. Επόμενος άρχοντας του Σέμπτι αναδείχθηκε ο Ξιντάκης Τομαράς.

Οι δε Λιμάζης και η Ελένη αποχώρησαν για την Μοστενίτσα. Ο Λιμάζης όταν έφθασε στην Μοστενίτσα ευχαριστημένος κατευθύνθηκε στο τζαμί της Μοστενίτσας για να προσκυνήσει η Ελένη. Όμως αυτή αν και παντρεύτηκε Τούρκο δεν άλλαξε την πίστη της, ούτε και προσκύνησε σε τζαμί.

Τα κάλλη της Ελένης θάμπωσαν τους Μοστενιτσάνους, που παρομοίωσαν το ζεύγος «Ως ο Πάρις με την Ωραία Ελένη». Κι έτσι τελείωσε το ερωτικό ειδύλλιο του Λιμάζ Αγά και της Ωραίας Ελένης του Λειβαρτζίου. Χιλιοτραγουδήθηκε η περιπέτεια των δύο ερωτευμένων και διαδόθηκε ως θρύλος στο Μοριά και ακόμη παρά πέρα. Η Ελένη με τον Λιμάζη απόκτησαν δύο παιδιά. Η Ελένη ζήτησε από τον Λιμάζη και τους έδωσε Χριστιανικά ονόματα και στα δυο παιδιά της. Τον Χριστόδουλο και την Μαρία (Τούρκο- Μαρία όπως την έλεγαν).

Κατά την έναρξη της Ελληνικής επανάστασης ο Ινταρές, καπετάνιος από το Λειβάρτζι, επιτέθηκε στην Μοστενίτσα, αφού ελευθέρωσε τα παιδιά του, που τα κρατούσε φυλακισμένα ο Λιμάζης, ληηλάτησε τους πύργους, το κο-

Μοστενίτσα

Φωτό: Κώστας Παπαντωνόπουλος

νάκι και τις αποθήκες του αγά και στην συνέχεια πυρπόλησε όλα τα κτίρια του Λιμάζης.

Στο άκουσμα της έναρξης της Μεγάλης Επανάστασης του 1821, ο Λιμάζης με την Ελένη και με τα παιδιά του κατάφυγαν στο Λάλα για ασφάλεια. Μετά την νικηφόρα μάχη των Ελλήνων τον Ιούνιο του 1821 στη θέση Πούσι, οι Λαλαιοί αποχώρησαν από το Λάλα και κατάφυγαν στην Πάτρα. Προ της απελευθέρωσης, ο Λιμάζης πήγε στην Βέροια της Μακεδονίας, όπου παντρεύτηκε άλλη γυναίκα, διότι η Ελένη παρέμεινε στην Πάτρα, όπου παντρεύτηκε κάποιον αστυνόμο. Η Μαρία ή κόρη της Ελένης, έγινε μοναχή και ο Χριστόδουλος έμεινε ανύπαντρος, για να μην μολύνει καθώς ισχυριζόταν το Γένος. Πέθανε σε προχωρημένη ηλικία εξασκώντας το επάγγελμα του ιεροράπη στην Πάτρα.

Από τον δεύτερο γάμο του ο Λιμάζης απόκτησε ακόμα δυο παιδιά, τον Μπελιζ Αλή Αχμέτ και τον Σεϊντ Αλή Αχμέτ όπου το έτος 1860, αυτά τα παιδιά πήγαν στο Λειβάρτζι ζητώντας την περιουσία των ξαναδερφών τους. Οι Λειβαρτζινοί τους έδωξαν κακήν κακώς, λόγω του ότι ακόμη καλλιέργουσαν απέραντο μίσος για τον πατέρα τους τον Λιμάζη, που είχε απαγάγει την αρχόντισσα του χωριού τους την Ελένη Χρ. Παπαδοπούλου.

Σήμερα το περίφημο και λαμπρό ανάκτορο και το τζαμί του Λιμάζαγα δεν υπάρχουν πια. Η φωτιά κατά την επανάσταση του 1821, η εγκατάλειψη και η φθορά του χρόνου, εξαφάνισαν κάθε στοιχείο που μαρτυρούσε τα πλούτη και την μεγαλοπρέπεια του Τούρκου αγά της Μοστενίτσας. Μόνο μερικοί σκόρπιοι σωροί από λιθάρια παραμένουν αγέρωχα περιμένοντας απεγνωσμένα κάποιο καινούργιο χέρι να ξαναφτιάξει πύργους και εκκλησίες.

Γυναίκες και εκπαίδευση στη χώρα μας

Χρυσούλα Δεπάστα-Αργυρακοπούλου
Φιλόλογος

Όπως σε όλη την Ελλάδα, έτσι και στην ευρύτερη περιοχή της Φοιόνης τα πράγματα στον τομέα της εκπαίδευσης έχουν αλλιάξει. Τώρα σπουδάζουν όλοι, αγόρια και κορίτσια, και πολλοί αφήνουν τον τόπο τους και εργάζονται σε άλλα μέρη. Το θέμα των κοριτσιών σε σχέση με το παρελθόν έχει διαφοροποιηθεί.

Αν δούμε τι γινόταν στο παρελθόν για το λεγόμενο «αδύνατο» φύλο, η κατάσταση ήταν εντελώς διαφορετική απ' ό,τι σήμερα. Σύμφωνα με την απογραφή του 1897 ο αναλφαριθμητισμός των γυναικών στη χώρα μας ήταν 93% και υπήρχαν αρκετοί δήμοι όπου καμία γυναίκα δεν ήξερε ούτε καν απλή ανάγνωση. Στον 19ο αιώνα στόχος της εκπαιδευτικής πολιτικής μέσω των Παρθενωγυγείων ήταν να δημιουργήσουν «φρονίμους δεσποινίδας και αρίστας μητέρας». Αυτό ήταν για μεγάλο χρονικό διάστημα το ιδεώδες της εποχής. Οι πρώτες απόπειρες για εγγραφή κοριτσιών στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας έγιναν γύρω στα 1879. Οι πρώτες αιτήσεις απορρίφθηκαν, διότι οι δευτεροβάθμιες σπουδές τους δεν θεωρούντο επαρκείς για πανεπιστημιακές σπουδές και ο δρόμος των Ελληνίδων για ανώτερες σπουδές άνοιξε στα 1885.

Σήμερα τα κορίτσια σπουδάζουν, ξεχωρίζουν, διαπρέπουν. Οι νεαρές κοπέλλες ακολουθούν επαγγέλματα που σε παλιότερες εποχές ήταν αδιανόητο ότι θα ακολουθούσαν. Είναι έτσι σε θέση να κερδίσουν ισότητα τη ζωή με τους άνδρες, να στηρίξουν την οικογένειά τους και να πετύχουν επαγγελματικά. Πόσος δρόμος διανύθηκε από παλιά! Τώρα πτυχία και συχνά μεταπτυχιακές σπουδές είναι πλέον κανόνας.

Η πορεία όμως όλων αυτών των γυναικών στον εργασιακό χώρο ίσως δεν έχει ακόμα διευκολυνθεί. Τα προβλήματα για την ανισότητα των δύο φύλων δε λύθηκαν όλα... Μένουν ακόμα πολλά να γίνουν, πολλά να αλλιάξουν για να αλλαφώσουν οι γυναίκες από το βάρος τόσων αιώνων προκαταλήψεων. Πολλές μπορεί να πέσουν θύματα κοινωνικού αποκλεισμού, γιατί ξέφυγαν από τα στερεότυπα που ακόμα και σήμερα προβάλλονται για το φύλο τους.

Αξίζει να θαυμάζουμε όσες τολμούν και δε μένουν κλεισμένες μόνο στα νοικοκυριά τους χωρίς

άλλα ενδιαφέροντα. Έτσι κι αλλιώς, και οικονομικά δεν είναι δυνατόν να ανταποκριθεί κανείς στις ανάγκες της εποχής, αν δε δουλεύουν και οι δυο μέσα σε ένα σπίτι.

Δεν ήταν έκπληξη για μένα η συνομιλία μου με μια κτηνοτρόφο της περιοχής. Η «τσοπάνισσα» με εξέπληξε με τις γνώσεις της όχι μόνο για τη φροντίδα των ζώων, αλλά για τις οικονομικές της γνώσεις (τι συνέφερε, πότε έπρεπε να πουλήσει και τι), για τις γνώσεις της στην καλλιέργεια των αναγκαίων φυτών για τη διατροφή του κοπαδιού, για τις κτηνιατρικές γνώσεις (έκανε μόνη της τα εμβόλια στα ζώα της και παρακολουθούσε τη γέννηση των μικρών με επιτυχία), ήξερε τα πάντα για τη λειτουργία της αγοράς, για την ετοιμασία και διατήρηση των γαλακτοκομικών προϊόντων και γενικά ήταν σε θέση να ανταποκριθεί στη λύση σύνθετων προβλημάτων. Τη θαύμασα για το δυναμισμό της και την εργατικότητα της, άσχετα από την χαμηλή τιμή του γάλακτος που δεν αφήνει τις οικογένειες να επιβιώσουν με άνεση. Τι είχε να ζηλέψει σε όλα αυτά από μια συνάδελφό της της Ολλανδίας, για παράδειγμα, την οποία πρέπει να ανταγωνιστεί μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Είχε όλες αυτές τις πολλαπλές ιδιότητες που ήταν αναγκαίες για το επάγγελμά της.

Όλα αυτά καλά για τη ζωή των γυναικών και την εκπαίδευση που λαμβάνουν. Αρκεί βεβαίως οι γυναίκες να μην απαρνηθούν τα μοναδικά τους προνόμια: να μείνουν γυναίκες και να είναι μάνες, με όλη τη σημασία της λέξης. Να μεγαλώσουν σωστά τα παιδιά τους, μέσα σε ένα περιβάλλον υγιές, με αρχές και στόχους. Να τα βοηθήσουν να διαμορφώσουν μια ισορροπημένη προσωπικότητα και να προκόψουν για χάρη της πατρίδας μας. Κι αυτά δεν είναι αυτονόητα, κατακτιώνται μ' αγώνες συνεχείς και δύσκολους. Εννοείται πως στους αγώνες αυτούς δεν μπορεί να είναι μόνες τους. Οφείλει να τις βοηθήσει και η κοινωνία, η οποία θα δει τις αλληλαγές, θα τις αποδεχτεί και θα τις στηρίξει στο νέο τους ρόλο.

(Το κείμενο διασκευάστηκε για το περιοδικό ΦΟΛΟΗ)

ΦΥΣΗ, ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΣΤΟΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ- Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ

Της Κατερίνας Μπ.
Παπαθεοδώρου

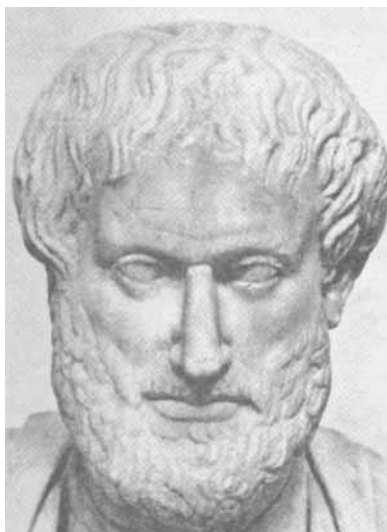
Το ζήτημα της σχέσης που έχει η φύση του ανθρώπου με τη θέσπιση κανόνων δικαίου και τη δημιουργία μιας έννομης τάξης που θα ρύθμιζε τις σχέσεις των μελών μιας κοινωνίας, απασχόλησε και απασχολεί τους μελετητές της επιστήμης του δικαίου. Ξεκινώντας ακόμη από την αρχαιότητα, παρατηρεί κανείς ότι σπουδαίοι φιλόσοφοι διατύπωσαν απόψεις σχετικά με το δίκαιο, όπως ο Πλάτωνας στην «Πολιτεία» του, όπου παρατίθενται διάφορες απόψεις όσον αφορά το

τι είναι δίκαιο και με ποιόν τρόπο θα πρέπει να οργανωθεί μια κοινωνία με σκοπό να κάνει τα μέλη της να υπακούν σε κανόνες δικαίου. Όμως, ένας άλλος μεγάλος φιλόσοφος, ο Αριστοτέλης, ρίχνοντας το βάρος του ενδιαφέροντός του σε πολιτικά θέματα, δεν δίστασε να διατυπώσει απόψεις σχετικά με το δίκαιο, το οποίο το τοποθέτησε σε στενή σχέση με τη φύση του ανθρώπου.

Η ευρύτητα των ενδιαφερόντων και η πολυπλευρότητα των απόψεων του Αριστοτέλη του Σταγειρίτη (384-322 π.Χ), καθώς και οι σαφείς τοποθετήσεις του χωρίς δογματισμούς ή θεοκρατικές αντιλήψεις, συνέβαλαν στη συνεχή διατήρηση των διδασμάτων του, διαχρονικά σε όλους τους πολιτισμούς που αναπτύχθηκαν ανά τους αιώνες μετά τον αρχαιοελληνικό, στο μεσογειακό και τον ευρωπαϊκό χώρο. Μια τέτοια φιλοσοφία, η οποία δίνει αφορμή σε σύγχρονα μελετητές του δικαίου να εξαγάγουν σπουδαία συμπεράσματα και από την οποία απορρέουν διδάγματα για το σύγχρονο κόσμο είναι η φιλοσοφία του Αριστοτέλη για το δίκαιο. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, το δίκαιο επιβάλλεται από τη φύση, επομένως γίνεται λόγος για φυσικό δίκαιο. Προτού, όμως, καταλήξει ο Αριστοτέλης σε αυτό το συμπέρασμα, χρειάστηκε να αναλύσει αρχικά ποιος είναι ο ρόλος της φύσης γενικότερα και τι σχέση έχει με τον άνθρωπο και την ικανότητά του να θεσπίζει κανόνες δικαίου.

Ο Σταγειρίτης φιλόσοφος θαύμαζε τη σοφία και τη δύναμη της φύσης. Δίδασκε πως ό,τι δημιουργεί η φύση είναι το «κάλλιστον» και το κάνει πάντα για κάποιο σκοπό, διότι «η φύσις μήτε ποιεί μάρτην μηθέν, μήτε απολείπει τι των αναγκαίων», όπως χαρακτηριστικά αναφέρει στο έργο του «Περί ψυχής». Οι απόψεις του εισάγουν ουσιαστικά τη σημερινή έννοια της ιδιοσυστασίας, αφού πρεσβεύει ότι η φύση κληροδοτεί σε κάθε άτομο ορισμένες ιδιότητες που το κάνουν δεκτικό περαιτέρω βελτίωσης. Γενικότερα, η σκέψη του Αριστοτέλη είναι πρώτα

και κύρια τελειολογική. Κατ' αυτόν κάθε τι που υπάρχει ή γίνεται στο σύμπαν, υπάρχει ή γίνεται για την επίτευξη κάποιου τελικού στόχου-σκοπού, «τέλος». Κατά συνέπεια, κάθε έμβιο ή άβιο ον είναι προορισμένο, είτε από τη φύση του, είτε από το δημιουργό του να εκπληρώσει κάποιον τελικό σκοπό που θα το οδηγήσει στην αρτίωσή του. Για το λόγο αυτό, μία από τις βασικότερες θέσεις της αριστοτελικής φιλοσοφίας είναι ότι η «φύσις» υπερέχει αξιολογικά από κάθε ανθρώπινη τέχνη ή επιστήμη. Ο Αριστοτέλης στηρίζει τη θέση του αυτή στο γεγονός ότι τα δημιουργήματα της φύσεως φέρουν μέσα τους την αρχήν κινήσεώς τους, δηλαδή μεταβάλλονται και εξελίσσονται από μόνα τους μέχρι να οδηγηθούν στην τελειώσή τους ή, αλλιώς, μέχρι να προσλάβουν την τελική και ολοκληρωμένη μορφή τους. Αντίθετα, τα έργα κάθε τέχνης ή επιστήμης παραμένουν στατικά και αμετάβλητα, ενώ την τελική μορφή που θα πάρουν τη δίνει ο εκάστοτε τεχνίτης. Επιπροσθέτως, ό,τι δημιουργεί ο άνθρωπος αποτελεί απομίμηση της φυσικής δημιουργίας και, κατά συνέπεια, είναι ατελέστερο από το πρότυπό του (Αριστοτέλους, Μετεωρολογικά 318b 6: «μιμείται γαρ η τέχνη την φύσιν»). Επομένως στιδήποτε υπάρχει γύρω μας, σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, επιτελεί έναν συγκεκριμένο σκοπό-τέλος και ως αποτέλεσμα δεν έχει την ικανότητα να αλλάξει ιδιότητες ακόμα και αν καταβληθούν μεγάλες προσπάθειες άπειρες φορές. Μάλιστα, για να γίνει αυτή η αντίληψη του Αριστοτέλη κατανοητή, ο Σταγειρίτης φιλόσοφος αντλώντας παραδείγματα από την καθημερινή ανθρώπινη εμπειρία αναφέρει στα «Ηθικά Νικομάχεια» πως είναι αδύνατο να αντιστραφούν η φυσική καθοδική φορά της πέτρας και η αντίστοιχη ανοδική της φωτιάς, ακόμη κι αν καταβληθούν άπειρες προσπάθειες («ουδ' αν μυριάκις αυτόν εθίζει τις»).

Ο Αριστοτέλης

τρας και η αντίστοιχη ανοδική της φωτιάς, ακόμη κι αν καταβληθούν άπειρες προσπάθειες («ουδ' αν μυριάκις αυτόν εθίζει τις»).

2. Η ΑΡΕΤΗ ΚΑΘΙΣΤΑ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ ΙΚΑΝΟ ΝΑ ΕΚΤΕΛΕΣΕΙ ΤΟ ΠΡΟΟΡΙΣΜΕΝΟ ΓΙΑ ΑΥΤΟΝ ΕΡΓΟ

Κοινή είναι η αντίληψη τόσο στον Πλάτωνα όσο και στον Αριστοτέλη ότι κάθε έμβιο ή άβιο ον, φυσικό ή τεχνικό δημιουργήμα, αηλά και κάθε μέλος ή όργανο του σώματος είναι προορισμένο από τη φύση ή από τον κατασκευαστή του να επιτελέσει μια συγκεκριμένη δραστηριότητα ή λειτουργία («έργον»), που θα το οδηγήσει στην ολοκλήρωσή, στην τελειώσή του, στο αριστοτελικό τέλος του. Έτσι, και οι δύο στοχαστές κάνουν συχνά λόγο στις φιλοσοφικές πραγματείες τους για το έργον του οφθαλμού, του χεριού ή του ποδιού, για το έργον του ναυπηγού, του κιθαριστή του οικοδόμου, αηλά και για το έργον του αργαλειού, του ίππου ή του ανθρώπου.

συνέχεια στο επόμενο τεύχος

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

της Λίτσας Δαμουλή-Φίλια

«Η εποποιΐα της Μάχης της Κρήτης (20 Μαΐου 1941 - 1 Ιουνίου 1941) μέσα από τα μάτια ενός απόμαχου πολεμιστή του Γιάννη Δαμουλή»

Στη μνήμη του πατέρα μου.

«Τι παράξενο πράγμα που είναι η μνήμη, ξετυλίγει το κουβάρι της ζωής όποτε θέλει εκείνη! Καθώς κοιτάζα μια παλιά καρτοποστάλι σταθμεμένη από τον φίλο μου συστρατιώτη Bill Brown από τη μακρινή Νέα Ζηλανδία και μια κιτρινωμένη φωτογραφία από τον Peter από τη Μεμβούρνη, πέρασε μπροστά μου σαν κινηματογραφική ταινία μια ολόκληρη εποχή. Τραγική εποχή για τη γενιά μου, γιατί της στέρησε πολλή, ψωμί, μόρφωση, γαλήνη, ηρεμία για να φτιάξουν οι άνθρωποι οικογένεια και σπιτικά.

Εγώ μέσα στην ατυχία, στάθηκα τελικά τυχερός γιατί έζησα. Μάης ήταν και τότε που ο Χίτλερ διέταξε την εισβολή στην Κρήτη. Οι Βρετανοί με το Ναυτικό τους έλεγχαν όλο το θαλάσσιο χώρο γύρω από τη Μεγαλόνησό μας. Οι Γερμανοί απεφάσισαν να εισβάλουν από αέρος, γιατί είχαν ξαναχρησιμοποιήσει αυτό τον τρόπο με επιτυχία στη Νορβηγία, στις Κάτω Χώρες, στη Γαλλία και στην ηπειρωτική Ελλάδα. Αυτή όμως της Κρήτης θα ήταν μια πολύ μεγάλη αεροπορική εισβολή.

Από τις προηγούμενες νύχτες μας μετέφεραν σιγά-σιγά οι σύμμαχοι μέσα από το επικίνδυνο πέρασμα της διώρυγας της Κορίνθου. Το πέρασμα φυλάσσόταν από Γερμανούς αλεξιπτωτιστές που σκόπευαν να το ανατινάξουν. Από τη γέφυρα αυτή μεταφέρθηκαν 18.000 στρατιώτες στην Κρήτη. Η Κρήτη χρειαζόταν στρατιώτες γιατί οι Κρητικοί υπηρετούσαν σ' άλλα σημεία της πατρίδας τότε και το νησί ήταν σχεδόν αφύλακτο.

Αργότερα η διώρυγα της Κορίνθου μισοκαταστράφηκε από τους Γερμανούς μηχανικούς αλλά ευτυχώς είχαμε προλάβει να περάσουμε. Οι Γερμανοί άρχισαν να φτάσουν. Από την Αίγυπτο βοήθησαν τους Συμμάχους 23.000 ακόμη στρατιώτες.

Στην Κρήτη βρεθήκαμε 9.000 Έλληνες και ανάμεσά τους πολλοί νεοσύλληκτοι, 25.000 Βρετανοί χωρίς βαρύ εξοπλισμό, το 2ο τμήμα στρατιωτών της Νέας Ζηλανδίας και η αυστραλιανή ταξιαρχία. Στις 30 Απριλίου διορίστηκε διοικητής των συμμαχικών δυνάμεων στην Κρήτη, ο παλαίμαχος Νεοζηλανδός στρατηγός Μπέρναντ Φρένμπεργκ.

Για να πραγματοποιηθεί αυτή η Γερμανική εισβολή στην Κρήτη έπρεπε να χρησιμοποιηθούν οι αλεξιπτωτιστές της Γερμανικής αεροπορίας με σκοπό να καταληφθούν θέσεις-κλειδιά στο νησί και αεροδρόμια σε συνεργασία με την 7η Αερομεταφερόμενη Μεραρχία η οποία θα έριχνε τους άνδρες της με αλεξιπτωτα και ανεμοπλάνα στο νησί.

Στις 8 το πρωί της 20ης Μαΐου 1941 ο ουρανός της Κρήτης γέμισε αεροπλάνο, θόρυβο και ομπρέλες με αλεξιπτωτιστές που έπεφταν στην περιοχή των αεροδρομίων του Μάλεμε και των Χανίων. Οι αλεξιπτωτιστές μόλις έπεφταν στην Κρητική γη αποκρούονταν από τους Συμμάχους. Όλοι οι ανθισμένοι αγροί της Κρήτης γέμισαν πτώματα Γερμανών αλεξιπτωτιστών και Συμμάχων. Ο λαός της Κρήτης αντιστάθηκε σθεναρά και γενναία με ό,τι έβρισκε μπροστά του: αξίνες, τσάπες, πέτρες, ξύλα, κληριά. Αναπάντεχη ήταν η αντίσταση του λαού της Κρήτης για τους Γερμανούς Ναζί. Οι Γερμανοί εγκλημάτισαν για μια ακόμη φορά στη Μεγαλόνησο όπως και σ' άλλα μέρη της Ελλάδας. Έκαψαν την Κάνδανο, δολοφόνησαν, αιχμαλώτισαν. Οι βαρβαρότητες εναντίον των Κρητικών συνεχίστηκαν όσο κορυφωνόταν η αντίσταση του λαού στον Ψηλλορείτη, στα Ανώγεια, στη Βιάννο. Ακολούθησαν συλλήψεις και ομαδικές εκτελέσεις. Οι 17.500 χιλιάδες αιχμάλωτοι Έλληνες και σύμμαχοι οδηγήθηκαν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Εγώ μαζί με άλλους αιχμαλώτους μεταφέρθηκα στη Φορτέτζα του Ρεθύμνου. Η φορτέτζα είναι το σημείο «κατατεθέν» της Κρητικής πόλης. Το ενετικό φρούριο του 16ου αιώνα είναι μέσα στο

κέντρο της παλιάς πόλης και από κει βλέπεις όλο το δυτικό μέρος της Κρήτης και προπάντων την απεραντοσύνη του Λυβικού πελάγους. Αυτό το κάστρο κρύβει μέσα του ολόκληρη ιστορία αιώνων, αλλιά και τη δική μου άγραφη ιστορία όπως και άλλων συστρατιωτών αιχμαλώτων της Μάχης της Κρήτης.

Ο Γερμανός αξιωματικός με πλησίασε και με ρώτησε τι ξέρω να κάνω. Ήθελε να δει πως θα τους ήμουν χρήσιμος ως αιχμάλωτος. Ευτυχώς για μένα ήξερα να κουρεύω. Με τα λιγοστά γερμανικά που ήξερα του είπα ότι ξέρω να κουρεύω αλλιά δεν έχω μηχανές. Με οδήγησε σ' ένα εγκαταλελειμένο κουρείο στην έρημη πόλη της Ρεθύμνου και μου έδωσε τα εργαλεία που χρειαζόμουν. Όσο ήμουν αιχμάλωτος στο στρατόπεδο συγκέντρωσης των Ναζί κούρευα ασταμάτητα όσους με διέταξαν να κουρεύω. Κουρεύοντας γνωρίστηκα κι έκανα φιλίες με τους συμπαθτικούς Αυστραλούς και Νεοζηλανδούς αιχμαλώτους. Από τη φορτέτζα κάθε μέρα βλέπαμε πέρα μακριά όλη την Κρήτη και την όμορφη θάλασσα που την περιβάλλει. Η νοσταλγία για τη μάνα μου και το σπίτι μου στην Αθήνα με κατέτρωγε. Ένα παιδί μόνο είχε η μάνα μου κι αυτό ήταν σ' όλες τις μάχες αυτού του μεγάλου πολέμου. Όλοι οι αιχμάλωτοι κάναμε σχέδια απόδρασης από τη φορτέτζα και ψάχναμε τρόπους για να το σκάσουμε όσο το δυνατόν ανώδυνα.

Μια μέρα ένας Νεοζηλανδός με βοήθησε να βγάλω μια πλαστή ταυτότητα που μου επέτρεπε να βγω από το στρατόπεδο. Έτσι ένα απόγευμα κι ενώ σκοτείνιαζε το σκάσαμε από το κέντρο του Ρεθύμνου. Φύγαμε και κατευθυνθήκαμε προς το λιμάνι της Αγίας Γαλήνης. Από κει με μια βάρκα βρεθήκαμε στο Λιβυκό πέλαγος και πηλάμε προς τη Νεάπολη της Λακωνίας. Έχει δίκιο ο ποιητής μας Γιώργος Σεφέρης όταν στον «Τελευταίο Σταθμό» γράφει ότι «οι ήρωες περπατούν στα σκοτεινά». Σκοτάδι πίσσα στη θάλασσα κι εμείς γλιστράγαμε αργά-αργά και όλο ξεμακραίναμε από την Κρήτη.

Όταν φτάσαμε στη Νεάπολη, ήμουν εξαντλημένος, κοιμήθηκα για να ξαναπάρω δυνάμεις. Κοιμόμουν τις μέρες και περπάταγα τις νύχτες ή σταματούσα φορτηγά που πήγαιναν προς τα βόρεια της Πελοποννήσου. Έτρωγα ότι έβρισκα στο δρόμο. Πέρασαν πολλές εβδομάδες έως ότου να φτάσω στην Αθήνα, γιατί μαζί μου κουβαλούσα κι έκρυβα ένα μπετόνι λάδι, λάφυρο του πολέμου, πολύτιμο για να επιζήσουμε στην Αθήνα που πέθανε από αστία.

Στο Χαλάνδρι στο σπίτι μου, όλα ήταν σχεδόν έρημα. Ο πατέρας μου ναυτικός ήταν πάντα φευγάτος στακαράβια. Η μάνα μου με πίστευε νεκρό και είχε μοιράσει κόλλυβα στη μνήμη μου, άλλωστε είχε τόσους μήνες να πάρει νέα μου. Ήμουν αγνούμενος πολέμου όπως τόσοι άλλοι. Την βρήκα κατάκοιτη, άρρωστη από τηνπεινά. Ποιον να πρωτοσυνεφέρω εμένα ή εκείνη; Ο πόλεμος είναι κατάρα για τους ανθρώπους, αρρώστια, θάνατος.

Τώρα που κοιτάζω αυτές τις παλιές φωτογραφίες διαπιστώνω πόσο είναι αλήθεια ότι η καταγραφή της ιστορίας δεν τελειώνει ποτέ, γιατί πάντα θα υπάρχει κάποιος στρατιώτης σαν κι εμένα που θα προσθέτει τη δική του μαρτυρία, το δικό του βίωμα που δεν έχουν γράψει τα επίσημα βιβλία και δεν γνωρίζουν οι μικροί μας μαθητές. Πόσα περισσότερα μπορεί να μάθει κάποιος από τις αφηγήσεις των ηλικιωμένων. Γι' αυτό οι Άγγλοι συννηθίζουν να λένε ότι «αν δεν έχεις παππού υιοθέτησε ένα...». Πόσοι και πόσοι ήρωες έπεσαν για να υποστηρίξουν την Κρήτη σ' εκείνη τη Μάχη. Πάρα πολλοί είναι οι αφανείς ήρωες σαν κι εμένα που εμπόδισαν και καθυστέρησαν τα μεγαλειώδη σχέδια του Χίτλερ για την εισβολή του στη Ρωσία. Οι Κρητικοί στις μαντινάδες τους λένε ότι η Κρήτη νίκησε το 1941 μια ολόκληρη αυτοκρατορία. Είναι αλήθεια.

Συνέχεια στη σελίδα 19

ΜΕ ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΟΥ

Της Ευγενίας Σκαρτιάρη

Είναι μικρά όμορφα και μας χαρίζουν ανάσες!!!

Εκεί μεγαλώσαμε,παιξαμε,αγγίξαμε το χώμα.είχαμε τους πρώτους μας έρωτες στα κλεφτά, ΕΚΕΙ ΑΝΗΚΕΙ Η ΨΥΧΗ ΜΑΣ!

ΑΓΑΠΩ τον τόπο που μεγάλωσα και έγινα αυτό που είμαι τώρα.

ΑΓΑΠΩ να επιστρέφω εκεί όπου όλα είναι υγιή.

Για όλους εμάς που αγαπάμε την πατρίδα μας και την ιστορία μας.

Για τον Γιάννη, την θεία την Ντίνα,τον Θοδωρή και για όσους δε ζούν πια.

ΓΙΑ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΝ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ ΝΑ ΖΟΥΝ ΣΤΗΝ ΨΥΧΗ ΜΑΣ ... ΑΣ ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ..

Σας ευχαριστώ ... Σας ευχαριστούν ...

Αφιερωμένο στον γερογιωργούλη,τον παππου μου!!!

Είναι ευλογία να γεννιέσαι σε τόπο που είναι προικισμένος με κάθε λογής ομορφιές!!

Λάλας Ηλείας .. το Χωριουδάκι μας!!

Εκεί μεγαλώσαμε, παιξαμε, είχαμε τους πρώτους μας έρωτες στα κρυφά,

Μάθαμε να αγαπάμε τη φύση, να τρέχουμε ελεύθεροι και να αναπνέουμε υγεία!!

Είμαστε τυχεροί!

Κάθε που η σκέψη μου γυρνά εκεί η καρδιά μου χτύπα δυνατά ..

Φτάνοντας στη μεγάλη στροφή και αντικρίζοντας την καταπράσινη πεδιάδα, οι κόρες των ματιών μου διαστέλλονται για να μπορέσουν να αντέξουν τούτη την ομορφιά, την ομορφιά του τόπου μας.

Τι πιο μεγαλειώδες από την εικόνα ενός παιδιού να τρέχει ελεύθερο, να αγγίζει τη χλόη και να χαϊδεύει τα ζώα;

Μήπως η εικόνα ενός παιδιού που στέκει στα κάγκελα ενός διαμερίσματος και αντίκρου του υψώνεται μπετόν;

Τι πιο μουσικό από τα θροίσματα των δένδρων και τον ήχο του ποταμού;

Μήπως ο εκκωφαντικός θόρυβος των αυτοκινήτων της τσιμεντούπολης;

Τι πιο αληθινό από τη χειρονομία της γιαγιάς που βγά-

ζει από τη ποδιά της καραμέλα και δίνει στα παιδάκια»; Μήπως τα ναρκωτικά που μοιράζουν στους δρόμους ανενόχλητοι οι έμποροι;

Τι πιο υγιές απ το να παίζεις σε κείνο το γήπεδο του οποίου δε φαίνονται ούτε καν οι γραμμές, καθώς ο ήλιος και η βροχή σε συντροφεύουν;

Μήπως τα παιδιά που ορίζει η τεχνολογία και σιγά σιγά καταστρέφει από την αλόγιστη και μη ελεγχόμενη χρήση της;

Το χωριό Λάλα.

Φωτό: Κώστας Παπαντωνόπουλος

Τι πιο γευστικό από τα φρέσκα προϊόντα που βρίσκονται στον κήπο μας και τις παραδοσιακές συνταγές των γιαγιάδων;

Μήπως τα κατεψυγμένα προϊόντα, τα συσκευασμένα και γεμάτα συντηρητικά;

Η ιστορία, μας έχει δείξει πως δεν εκτιμούμε τα όσα έχουμε και αναζητώντας τα δέντρα, χάνουμε το δάσος!

Ελπίζω οι επόμενες γενιές να καταφέρουν να εκτιμήσουν όχι μόνο την Ιθάκη, αλλά και τον πηγαϊμό ... Γιατί ο δρόμος όλο και μακραίνει μα η ζωή μικραίνει ...

Είμαι σίγουρη πως όλοι μας αγαπάμε τον τόπο που μεγαλώσαμε και γίναμε αυτοί που είμαστε τώρα ...

Φτάνει μόνο να το δείξουμε ..

πήγαινε να δεις ένα ακρωτήρι, ένα βουνό, μια θάλασσα, κι ένα ποτάμι και τα είδες όλα!

Συνέχεια από σελίδα 17

Πράγματι η νίκη των Γερμανών Ναζί ήταν μια πύρρειος νίκη γιατί τους προξενήσαμε μεγάλες απώλειες σε στρατιώτες και σε άψυχο δυναμικό. Οι νεκροί ήταν πάρα πολλοί και για τους Γερμανούς αλλιά και για τους Συμμάχους μας. Τα κοιμητήρια στο Μάλεμε, το ορθόδοξο δίπλο-δίπλο με το καθολικό είναι ότι απέμεινε από αυτή τη μεγάλη Μάχη. Το ένα έχει άσπρους σταυρούς στη σειρά με το όνομα των Ελλήνων χαραγμένο πάνω τους και το άλλο έχει γκρίζες κατά γης πλάκες με χαραγμένα τα ονόματα των ξένων στρατιωτών. Όπως πολύ σωστά γράφει ο ποιητής Άγγελος Παρθένος στο ποίημά του: «Die totem mahnen uns»: «Πάντα οι νεκροί κοιτούν τον ουρανό, γαλήνιοι, τελειωμένοι, αμετανόητοι».

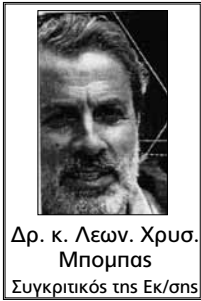
Πολλοί Γερμανοί κι άλλοι τουρίστες περιδιαβαίνουν σήμερα στην όμορφη Κρήτη και κοντοστέκονται σκεπτικοί στο κοιμητή-

ριο του Μάλεμε. Οι Κρητικοί τίμησαν στις μέρες μας, τους Νεοζηλανδούς και Αυστραλούς, βετεράνους εκείνης της μεγάλης Μάχης. Οι Έλληνες όμως ήρωες της Μάχης της Κρήτης περιμένουν ακόμη ένα παράσημο τιμής από τους Κρητικούς για τον ηρωισμό και την αυτοθυσία στο νησί τους. Αυτή θα ήταν μια ελάχιστη ένδειξη αναγνώρισης της προσφοράς τους στη Μάχη για την Κρήτη που επέφερε ριζική μεταβολή στην πορεία όλου του πολέμου.

Εγώ ο Ιωάννης Δαμουλής με καταγωγή Σφακιανή από τη μάνα μου (Μπινάκης), ως βετεράνος της Μάχης, πάντα περηφανευόμουν ότι «ήμουν κι εγώ εκεί! Έδωσα το παρόν και σ' αυτή τη Μάχη ενός πολέμου που στιγμάτισε τον αιώνα μου».

Δρ. Φ., Ευαγγελία Δαμουλή-Φίλια
20 Μαΐου 2010

Του Λεων. Χρυσ. Μπόμπας

Δρ. κ. Λεων. Χρυσ.
Μπομπας
Συγκριτικός της Εκ/σπς

Μια προσωπική περιγραφή για σένα

Σκουριασμένο δάκρυ η ζωή σου
εγκλωβισμένη δια παντός
σε περιθώριο
αιμόφυρτης μοναξιάς πρωταγωνιστής
το προσωπικό σου αρχείο
σε κατήφορο
πεταμένη σε γειτονικό πεζοδρόμιο
η δική σου υπόσταση
σε αποσύνθεση

της ψυχής σου αποθέματα
σχέσης με άλλους ανθρώπους
σε νάρκωση
δικασμένη η σκέψη σου
στα λάθη της έγκλειστη μένει
σε απομόνωση
μοιάζεις ήδη σπασμένο αγγείο
με τις φιάλες αίματος
σε έλλειψη

Της Δέσποινας Χ. Παπαδάτου-Καραβούλια
Δασκάλας-Ποιήτριας

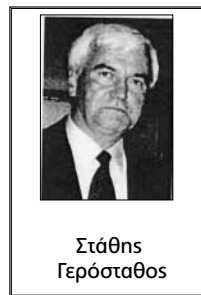
Χαμένη αγάπη

Δυό κόκκινα τριαντάφυλλα,
που τάκλεψα της Δύσης,
σου τάδωσα και τάβαλες
τα χείλη να στολίσσεις!

Κι όπως τα στόλισες τρελλή,
με ξέχασες κι εχάθης
και έμεινα, εγώ, τα δειλινά
για να ρωτώ τα σύννεφα,
αν πάλι, θα ξανάρθεις!

Κι εκείνα μου απάντησαν:
- Άδικα περιμένεις ...
Τα ρόδα μαραθήκανε ...
μαζί τους κι η αγάπη

Του Στάθη Γερόσταθου

Στάθης
Γερόσταθος

ΘΥΜΗΣΗ

Δεν ήσουν όνειρο σ' εκείνο τ' ακρογιάλι,
χυμούσε ο πόθος θαρρετά στο χέρσο πε-
ριβόλι,
με 'κείνα τα μηνύματα του νιου ν' ασπρά-
φτουνε
στο κάλεσμα της όψης σου της λιοκάλης.
Στα κάλλη σου, που πλέανε αλλόκοτα,
στα μάτια της ψυχής τα ορθάνοικτα
και στου κορμιού το άναρχο το πάθος,
γινώσουν πειρασμός, παλμός κι αμάρτημα
της σκέψης.

Κι έφυγες την άλλη την αυγή σαν μια
δροσοσταλιά

κι έμεινα σ' ακροθαλάσσι μόνος, μαζί
κι η λύπη.
Θα ήταν, ψιθύρισα, μοιρόγραφτη η φυγή,
παντοτινή να γίνεις της μοναξιάς μου θύμηση.

Φωτεινή Σασσάλου-
Λαμπροπούλου

Σημείωση εκδότη

Στο προηγούμενο τεύχος του περιο-
δικού, τμήματα του ποιήματος «Ίόνιο» της
Φωτεινής Σασσάλου-Λαμπροπούλου, από
λάθος απεδόθησαν ως πεζά, γι' αυτό και το
ποιήμα αναδημοσιεύεται στην κανονική
του μορφή.

Ίόνιο

Απείρου κάλλους ζωγραφιά, γαλάζια οπτασία,
της Μεσογείου κόσμημα, των ομματιών σαγήνη.
Το όνομά σου εύηχο, λιτό και αρμονία,
το πρόσωπό σου διάφανο, καθρέφτης γαλανός.
Η αγκαλιά σου, η αύρα σου, σ' αφόρητο λιοπύρι,
απαντοχή, ξαλάφρωμα, δροσιάς ανασαίμια.
Η απεραντοσύνη σου μυστήριο ανεξιχνίαστο,
γαλνίο όνειρο και στοχασμός.

Εφτά βαρκούλες γόπσες τα λιόχαρα νησιά σου
λικνίζονται φιλάρεσκα σε μαγικούς ρυθμούς.
Σε βαθυκύανα νερά, καράβια καλοτάξιδα
ρότα χαράζουν φωτεινή για ποθινές «Ιθάκες».
Κατάσπροι γλάροι από ψηλά
αερολάμνουν και ζυγιάζονται,
πρόκληση πάντα καθαρή για ποίηση και ρέμβη.
Γοργόνες λυγερόκορμες σε λάγνες αμμουδιές
με φύση κι έρωτα μεθούν
κάτω απ' το χάδι το καυτό του ζωοδότη Ήλιου.
Θυρίδες εφτασφράγιστες τα κρύφια μυστικά σου
σε χείλη κοχυλιού.
Μενεξελιά τα δειλινά του φεγγερού Αυγούστου,
κατάφορτα με γιασεμί κι ολόγλυκο σταφύλι-
φωτιές πυρκαγιές στο γέρμα του ήλιου, αναλυτό χρυσάφι-
συνεπαρμός κι ευδία.

Τα θέλητρά σου αναπολώ νοσταλγικά,
ονειροτόκο Ίόνιο,
την άλμη σου ανασαίνω, σ' ώρες ανεμελιάς.
Τους βρυχνημούς σου αφουγκράζομαι,
το βόγγο των κυμάτων
στη μάχη τους με τους γυμνούς, σκελετωμένους βράχους.
Της μουσικής σου τον απόηχο γροικώ,
αιώνια μελωδία,
ύμνος αέναος, γλαυκός στου κόσμου το Δομήτορα.

*Α' Βραβείο της Πανελληνίας Ένωσης Λογοτεχνών
στους 20ους Πανελληνίους Ποιητικούς Αγώνες των Δελφών
(5-6-2005).*

Η Χήρα και το πουγγί του Κώστη

Του Χρ. Διον. Μαρκόπουλου

Ο Διονύσης ο Σκέντζης γεννήθηκε γύρω στα 1847. Ήτανε παππούς των Σκεντζαίων Βιενύση και Ντίνου του Γιώργη του Πριγιοβολή. Αυτός ο Διονύσης είχε παντρευτεί την Κατίνα Κουμπούρα απ' τ' Αντρώνι. Αυτή, λοιπόν, η Κατίνα, η Αντρωσιώτισσα, ήτανε αδερφή του Κώστη Κουμπούρα. Ο Κώστης είχε δυο σερνικά παιδιά: τον Νικολή Κουμπούρα τον δαιμόνιο μυλωνά, βιοηλιτζή και ριμαδόρο και τον Θοδωρή τον πατέρα του Κωστάκη Κουμπούρα, του

γιου της Αντρομάχης. Τα παιδιά τούτα του Κώστη φτιάξανε μύλο στο ποτάμι εκεί κοντά στη Βαρνέσσα και στα

Το τοπωνύμιο "Κώστη" και τα ζωνάρια του Μουρλήου.
Φωτό: Αρχείο Μουσείου Φολόης

ζωνάρια του Μουρλήου. Εγκατασταθήκανε στη Γιάρμενα κι απ' Αντρωναίοι γίνανε «βέρα» Γιαρμεναίοι.

Ο Κώστης, λοιπόν, ο Αντρωναίος, είχε κάθε λόγο νά 'ρχεται στη Γιάρμενα να γλέπει την αδερφή του, την Κατίνα και τα παιδιά του, τον Νικολή και τον Θοδωρή.

Το σπίτι της Κατίνας, της αδερφής του Κώστη, ήταν στο έβγα απ' τις βρύσες της Προγιωργούλας. Εκεί κοντά κάτω από το σπίτι το σημερινό του Δημήτρη του Σκέντζη του ηλεκτρολόγου του λεγόμενου Δημουλιά ήταν το σπίτι μιας μικροχήρας. Ήτανε το πρώτο σπίτι που συναντούσε ο Κώστης ερχόμενος απ' τ' Αντρώνι:

Μια βοδιά, που λέτε, ο Κώστης γλέπει τη μικροχήρα να πλένει στη σκάφη της την πλατανήσια και ιδού είδε τα πλούσια στήθια της χήρας, γιατί είχανε κοπέι τα κουμπιά της ποηκούλας, που φορούσε και η χήρα τον εγλέπει που έγλειπε ο Κώστης τα στήθια της κι έγινε ολοπόρφυρη ως παπαρούνα. Ο Κώστης από τότε καθαίτηκε απ' το διάολο κι όλο κι ερχότανε του διανέμου ο άνθρωπος στο χωριό, τάχα μου, ότι πεθυμούσε να γλέπει την αδερφή του.

Η μικροχήρα, όταν έγλειπε τον Κώστη ν' ανεβαίνει την

ανηφόρα, όλο έκανε ότι έπλενε, για να γλέπει ο Κώστης τα πονεμένα της στήθια. Κατάλαβε ο ένας τον άλλονε, λοιπόν. Τα ψήσανε χωρίς ραβασάκια και τα τοιαύτα.

Επειδή ήτανε το πρώτο σπίτι της χήρας που συναντούσε ο Κώστης ερχόμενος απ' τ' Αντρώνι, χωνότανε απαρτήρητος, ως νόμιζε, στο σπίτι της χήρας και τα περνούσανε ζάχαρη και μέλι οι δυο τους.

Ο Κώστης, για να τον καλοδέχεται η χήρα, παινεύτανε ότι έχει γερό πουγγί μ' ασπηνία τάλαρα. Το πουγγί του τό 'παιρνε μαζί του, για να το γλέπει η χήρα και πότε-πότε της έδινε και καμιά ταλαρίνα.

Και τότε ήτανε που καθαίτηκε τούτη τη φορά η χήρα από τον γεροδιάτανο να βάλει δηλαδή ολόκληρο το πουγγί του Κώστη στο χέρι της.

Ήρθε καιρός, που λέτε, κι ένα βράδυ τού 'δωσε πολλή αγάπη. Τόν έσφιγγε, όλο τότε έσφιγγε πάνω στο ξαναμμένο της κορμί κι ο Κώστης πέθανε τρισευτυχισμένος. Τότε τυλίγει με μια μαηλιαρή μαντανία, τον ζαλώνεται ως να ήτανε νεροβάρελο και παίρνει την κατηφόρα για τις βρύσες της Προγιωργούλας, να τον ρίξει στη ρεματιά του «Σκαθακύφτη» να τον φάνε τα καβούρια και τα ζούδια του λόγγου.

Πριν φτάσει όμως στις βρύσες, της κατέβηκε μια καλύτερη ιδέα. Στρίβει αριστερά και παίρνει το δρόμο που παγαίνει προς το μύλο τον Κουμπουραϊκό κι Αντρώνι και μόλις πέρασε απ' το σκοτεινό το ρέμα του Χρυσαντάκη, φτάνει στο σημείο, όπου ο δρόμος κάνει διχάλη κι ένας κλώνος πάει για Ραπιμάδη κι ο άλλος για το μύλο. Εκεί ξεζαλώνεται κι αφήνει καταής τον Κώστη. Του βγάζει τη φουστανελλίτσα του και την κάνει μικρομπόγο ως προσκεφάλι κι έβαλε τον Κώστη έτσι, ώστε να φαίνεται ότι κοιμάται.

Το πρωϊ τότε βρήκανε τον Κώστη περαστικοί. Ο καμμένος ο Κώστης! είπανε: ήτανε κουρασμένος και ξάπλωσε να ξεκουραστεί: να λάβει δυνάμεις ν' ανέβη την ανηφόρα και να παλέψει με τη μικροχήρα πάνω στο κρεβάτι, αλλιά δεν πρόκανε: έπαθε σφοδρόσηση.

Τότε πήγανε στ' Αντρώνι: οι Αντρωναίοι τότε θάψανε στον τάφο των προγόνων του.

Ο γιός του, ο Νικολής, είπε: καλή που έλειπα απ' το χωριό τη μέρα κείνη: ειδημή θα πέφτανε σε μένανε τα ζέματα: ότι γω τον ξέκαμα για το πουγγί του.

Ήτανε πατέρας του και για αυτό ο Νικολής δεν σκάρωσε στο πιτς φυτίλι επίκαιρη ρίμα, που θά 'μενε αθάνατη, όπως τόσες άλλες.

Ο Κώστης όμως στάθηκε διπλά τυχερός: πρώτα και κύρια γιατί πέθανε τρισευτυχισμένος και δεύτερο τα περβόλια δυτικά της Βαρνέσσας και κοντά στο μύλο του Κουμπούρα λάβανε τ' όνομά του: «Στου Κώστη». Ο Κώστης, λοιπόν, έμεινε αθάνατος.

«Έφυγε» από τη ζωή, ο αγωνιστής Λάκης Σάντας

Στις 30 του Απριλίου, «έφυγε» από τη ζωή, σε ηλικία 89 ετών, ο αγωνιστής της ΕΑΜικής Εθνικής Αντίστασης, ο αντάρτης του ΕΛΑΣ, ο Μακρονησιώτης, Λάκης Σάντας.

Το όνομά του, συνδέθηκε με το κατέβασμα της χιτλερικής σημαίας από την Ακρόπολη, μαζί με το Μανώλη Γλήζο, τη νύχτα της 30ης προς 31η Μάη 1941. Στη συνέχεια εντάχθηκε στις γραμμές του ΕΑΜ και της ΕΠΟΝ. Βγήκε στο βουνό με τον ΕΛΑΣ και με το όπλο, πολέμησε σε αρκετές μάχες στην Αιτωλοακαρνανία, στη Φθιώτιδα και στην Αττικοβοιωτία τους κατακτητές και τους συνεργάτες τους. Το 1944 τραυματίστηκε.

Γι' αυτήν την αντιστασιακή του δράση, τιμωρήθηκε σκληρά από τις ασυκές κυβερνήσεις, με φυλακές και εξορίες. Έτσι το 1946 εξορίστηκε στην Ικαρία. Το 1947 φυλακίστηκε στη Ψυττάλεια, απ' όπου το 1948 στάλθηκε στο κολαστήριο της Μακρονήσου.

Κατάφερε να διαφύγει στην Ιταλία και στη συνέχεια ζήτησε πολιτικό άσυλο στον Καναδά, όπου και έζησε μέχρι το 1962. Το 1963 επαναπατρίστηκε στην Ελλάδα.

Η ανιδιοτέλεια, η σεμνότητα και το ήθος του, χαρακτήρισαν όλη του τη ζωή και όλη του τη δράση. Τίμησε τους αγώνες του λαού. Είναι διδαχή για τις νέες γενιές.

Β.Δ.

Στερνό αντίο στον φίλο Γιώργο Κοσμόπουλο

«Ανοίγω τις εφημερίδες στις κηδείες, να δω να μην έχω πεθάνει», συνήθιζε να λέει υπό τύπων ασειότητας ο εκλεκτός φίλος και εκλεκτός ως άνθρωπος, Γιώργος Κοσμόπουλος.

Πολίτης του κόσμου, υπηρέτης της τοπικής αυτοδιοίκησης, λάτρης της Ολυμπίας, ήταν ένας από τους λίγους που στην πράξη εφάρμοσε την προτροπή του Ν. Καζαντζάκη για «ταξίδια και ονειράτα. Υπήρξε και ένας από τους λίγους που με την ίδια άνεση μπορούσε να συνδιαλέ-

γεται με κάθε τύπο ανθρώπου.

Ξεκίνησε τα πρώτα του παιδικά βήματα στην Ολυμπία και αφού διέγραψε «το τόξο μέγιστου κύκλου» στην ζωή, σαν επιστήμονας και σαν ταξιδευτής της γης, επέστρεψε να υπηρετήσει τον τόπο και από την θέση του δημάρχου.

Και λέω και από την θέση του δημάρχου, γιατί ο Γιώργος Κοσμόπουλος υπηρέτησε την Ολυμπία ως πρεσβευτής σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Η Ολυμπία ήταν η ρίζα και ο ορίζοντας ο κόσμος.

Η πολύπλευρη προσωπικότητά του, η επιστημονική του κατάρτιση και η αγάπη του για την Ολυμπία έκαναν τον Γιώργο Κοσμόπουλο κοινωνό της ολυμπιακής ιδέας.

Από σήμερα και μετά ο συμπατριώτης, ο δημότης, ο Γιώργος Κοσμόπουλος δεν συμπεριλαμβάνεται στα δημοτολόγια και τα ληξιαρχεία. Το φιλόξενο χώμα της Ολυμπίας τον σκεπάζει με

ζέση. Όμως ως παρουσία θα ζει πάντα ανάμεσα μας.

Ποτέ δεν θα πάψει να «κυκλοφορεί» ως φίλος στις παρέες όπου όλο και κάτι καλό θα έχουν να θυμηθούν από γεγονότα ή λόγια που πρωταγωνιστή είχαν τον ίδιο.

Φίλε Γιώργη,

«Ζω εις πείσμα της επιστήμης και της ιστορίας» συνήθιζε να λες με το καταπληκτικό σου στυλ όταν σε ρωτούσαν για την υγεία σου. Και ξαφνικά «το πείσμα» ξεθύμανε και το κενό που αφήνεις είναι δυσαναπλήρωτο.

Είναι βέβαιο ότι είχες πολλή να προσφέρεις ακόμα και στην οικογένεια σου αηλιά και στην κοινωνία.

Όμως τι να πεις του χάροντα και τι ρέστα να του ζητήσεις.

Λυτός έχει να κάνει με θνητούς. «Τι ζητάς αθανασία στο μπαλκόνι μου μπροστά;» αναρωτιέται ο ποιητής. Κι εσύ με την αρχοντική σου παρουσία, την μαεστρία του λόγου σου και την ευγενική ψυχή σου κατάφερες να μας κερδίσεις μια θέση στην καρδιά μας και να μείνεις **ΑΘΑΝΑΤΟΣ**.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

Του Θεοφάνη Ηλ. Παπαχατζή

Ο όρκος μας

Με σιδερένια θέληση
και πάλη μας γενναία,
το περιβάλλον θα σωθεί
η γη θα γίνει «νέα» ...

Αυτό της το χρωστούσαμε,
γιατ' είμαστε αιτία,
η γη μας να δεινοπαθεί,
να ζει σε δυστυχία.

Αγαπητοί συνάνθρωποι
σ' όλη την Οικουμένη,
κίτρινοι, μαύροι και λευκοί
ένα μας απομένει ...

Ν' απλώσουμε τα χέρια μας,
σφιχτά να ενωθούμε,
να τα σκώσουμε Ψηλά
κι όρκο βαρύ να πούμε:

«Ποτέ στο περιβάλλον μας
εμείς δε θ' ασεβούμε
και καθαρό, αμόλυντο
πάντα θα διατηρούμε.

Το ορκιζόμαστε αυτό
στην ίδια τη ζωή μας,
μας το ζητούν η Μάνα γη
και οι ... απόγονοί μας».

Ειδήσεις - Νέα - Πληροφορίες

Ανακοίνωση Πρόσκληση

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΦΟΛΟΗΤΩΝ «Ο ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ»

Αθήνα 28.6.2011

ΠΡΟΣ: Όλα τα μέλη του Συλλόγου και τους φίλους του.

Με πολύ χαρά και ευχαρίστηση σας ανακοινώνουμε ότι ο Σύλλογός μας, στα πλαίσια των πολιτιστικών και ψυχαγωγικών του εκδηλώσεων, θα πραγματοποιήσει στις 13.8.2011 και ώρα 8 μ.μ. στην πλατεία του χωριού μας τη Φολόη, μια ξεχωριστή και γιορταστική εκδήλωση, με θέματα:

- α) Τον εορτασμό των 15 χρόνων της τριμηνιαίας και απρόσκοπτης έκδοσης του ησαογραφικού, οικολογικού, λογοτεχνικού, ιστορικού και ενημερωτικού περιοδικού «Φολόη».
 - β) Την παρουσίαση ενός ιδιαίτερα σημαντικού για το χωριό μας βιβλίου, που έχει τίτλο «Περί Φολόης ο λόγος» και συγγραφέας του είναι ο αγαπητός και φωτισμένος δάσκαλός μας κ. Χρήστος Διον. Μαρκόπουλος.
 - γ) Την τιμητική διάκριση των βασικών συνεργατών και των πνευματικών ανθρώπων, που στήριξαν δυνατά, διέδωσαν και ανέδειξαν το περιοδικό «Φολόη».
- Κεντρικός ομιλητής της εκδήλωσης θα είναι ο μακροβιότερος πρόεδρος του Συλλόγου μας, δικηγόρος-πολιτευτής κ. Βασίλης Δημόπουλος.
 - Το βιβλίο θα παρουσιάσει η κ. Ευαγγελία Δαμουλή-Φίλια Δρ. Φ. Διδάσκουσα στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, συγγραφέας.
 - Την εκδήλωση θα συντονίσει ο συμπατριώτης μας κ. Αντώνης Δ. Αθανασόπουλος.
 - Παρακαλούμε όλους τους αγαπητούς συμπατριώτες, αναγνώστες και συνδρομητές του περιοδικού «Φολόη» και του βιβλίου «Περί Φολόης ο λόγος», όπως ανταποκριθούν στην πρόσκληση του Συλλόγου μας.
 - Ιδιαίτερη τιμή θα αποτελέσει για το Σύλλογό μας και τη Φολόη η συμμετοχή στην εκδήλωση όλων των πνευματικών ανθρώπων και δημιουργών του περιοδικού Φολόη, η παρουσία των οποίων κρίνεται απαραίτητη.

Υ.Γ.: Μετά το πέρας της εκδήλωσης ο Σύλλογός μας θα παραθέσει δείπνο προς τιμήν των προσκεκλημένων στην ευχάριστη και πάντα φιλόξενη ταβέρνα «ΟΙ ΚΕΝΤΑΥΡΟΙ».

Με πατριωτικούς και φιλικούς χαιρετισμούς
Για Δ.Σ.

Ο πρόεδρος
Κων/νος Δ. Παπαθεοδώρου

Ο Γεν.Γραμματέας
Μέγας Κυριακόπουλος

Η ΙΣΤΟΔΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Ο σύλλογος Φολοητών "Ο Κενταυρος"
με ανακοίνωση του κάνει γνωστό σε όλους τους συμπατριώτες και φίλους
ότι η ιστοσελίδα του συλλόγου μας είναι υπό κατασκευή.

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: www.foloi.net
e-mail: info@foloi.net

ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΔΗΛΩΤΗΣ

Τιμώντας την παράδοση και τα έθιμα του χωριού μας, ο σύλλογος μας για δεύτερη χρονιά θα διοργανώσει τουρνουά δηλωτών τις μέρες του 15 Αύγουστου.

Φέτος θα υπάρξουν κάποιες οργανωτικές αλλαγές, για την καλύτερη και ομαλότερη διεξαγωγή του τουρνουά και για αποφυγή αντιδικιών. Συμμετοχή θα μπορούν να δηλώσουν όλοι όσοι έχουν κληθεί το 18ο έτος της ηλικίας τους. Επιπλέον, συμμετοχή θα δηλώνουν ζευγάρια απευθείας, θα υπάρχει συγκεκριμέ-

νο πρόγραμμα διεξαγωγής του τουρνουά, θα υπάρχουν διαιτητές και έπαθλο θα είναι ένα αναμνηστικό κύπελλο και μετάλλια.

Η συμμετοχή θα είναι όπως και πέρυσι 10€ κατά άτομο, χρήματα τα οποία θα διατεθούν για την καλύτερη οργάνωση του τουρνουά. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι συμπατριώτες μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή στα τηλέφωνα: 210 3236936 και 6937373873 και στο email του συλλόγου info@foloi.net

ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΑΓΡΟΤΕΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΥΣ

Την Τετάρτη το απόγευμα και στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του δημαρχείου Αρχαίας Ολυμπίας πραγματοποιήθηκε εκδήλωση σχετικά με μείζονα θέματα του αγροτοκτηνοτροφικού κλάδου.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα των διοργανωτών κατά την διάρκεια της εκδήλωσης, αναπτύχθηκαν τα θέματα της βιολογικής καλλιέργειας της ελιάς και η δακοκτονία, η χρήση φυτοφαρμάκων και η προστασία του παραγωγού, η χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων και οι αδειοδοτήσεις σταβλικών εγκαταστάσεων.

Απευθύνοντας σύντομο χαιρετισμό προς τους παρευρισκόμενους, ο δήμαρχος της πόλης Θύμιος Κοτζιάς αφού τους καλοσόρησε, μεταξύ άλλων τόνισε « την ανάγκη της συντονισμένης προσπάθειας όλων των φορέων ώστε ο αγροτικός κόσμος να αισθανθεί ότι είναι κυρίαρχος στο χωράφι του και στο μαντρί του.»

«Απαιτείται, συνέχισε ο ομιλητής, η πολιτεία αλλά και τα υπόλοιπα όργανα του κράτους να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στα ζητήματα που επί χρόνια ταλανίζουν την αγροτιά.» Κλείνοντας ο δήμαρχος είπε ότι « από πλευράς του δήμου Αρχαίας Ολυμπίας με όλες μας τις δυνάμεις θα σταθούμε δίπλα και κοντά στον άνθρωπο της υπαίθρου. Έμπρακτα αυτό θα γίνει με την σύσταση και λειτουργία Γραφείου Εξυπηρέτησης του Αγρότη ώστε να έχουν έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση για πρόγραμμα, επιδοτήσεις, σχέδια βελτιώσεις.»

Ο κύκλος των τοποθετήσεων και των εισηγήσεων άνοιξε με τις ολιγόλεπτες τοποθετήσεις του Χρήστου Ποταμία, Γενικού Διευθυντή της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Π.Δ.Ε. και της Πέγκυς Σπυροπούλου, Δ/τριας Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Π.Ε. Ηλείας. Την εξειδικευμένη ανάλυση των θεμάτων της ημερίδας παρουσίασαν η γεωπόνος Μαρία Μποτσέτου, (βιολογική καλλιέργεια), ο γεωπόνος Γιώργος Μικεόγλου, (χρήση φυτοφαρμάκων) ο κτηνίατρος Γιώργος Χατζηπανταζής (χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων) και η τεχνολόγος Μαρία Φλεβοτόμου (αδειοδοτήσεις στάβλων).

Την εκδήλωση διοργάνωσαν η Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης και η Κτηνιατρική της Π.Ε. Ηλείας σε συνεργασία με τον δήμο Αρχαίας Ολυμπίας και την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Ηλείας Ολυμπίας.

Γ. Μαρκόπουλος

«Προστασία της Φύσης»

Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης

Ολοκληρώθηκε πριν από λίγες μέρες, με μεγάλη επιτυχία, το διήμερο σεμινάριο που διοργάνωσε η

Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης για τους τοπικούς εθελοντές του Προγράμματος Δασοπροστασίας και Δασοπυρόσβεσης του δρυοδάσους της Φολόης, που διεξάγεται με την ευγενική χορηγία της Mercedes-Benz.

Στόχος του σεμιναρίου ήταν η ενημέρωση των εθελοντών σχετικά με τη δασοπροστασία και τη δασοπυρόσβεση και η αρχή της εκπαίδευσής τους, ώστε να συμβάλουν αποτελεσματικά στη διαφύλαξη του δρυοδάσους της Φολόης, με τη μοναδική οικολογική, αισθητική και πολιτιστική αξία.

Ιδιαίτερη τιμή για την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, τους εθελοντές και όλους τους κατοίκους, αποτέλεσε η παρουσία και συμμετοχή, ως εισηγητή, του κυρίου Γεωργίου Χατζηγεωργίου, πρώην Αρχηγού της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύ-

πρου, που ετέθη, ως εθελοντής, επικεφαλής του Κυπριακού κλιμακίου που επιχείρησε στην περιοχή της Φολόης κατά τις πυρκαγιές του 2007 και συνέβαλε στη διάσωσή του.

Τη γνώση και την εμπειρία τους μετέφεραν επίσης με τις εισηγήσεις τους ο Δρ. Γεώργιος Καρέτσος, Αναπληρωτής Ερευνητής του Ινστιτούτου Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικών Ερευνών, ο κ. Βασίλης Παναγιωτόπουλος, εκπρόσωπος του Τομέα Σώματος Διασωστών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, ο Πυραγός κ. Γιώργος Κωνσταντακόπουλος, Διοικητής του Πυροσβεστικού Κλιμακίου Αρχαίας Ολυμπίας και ο κ. Γεώργιος Τσιός, εκπρόσωπος των Εθελοντών Δασοπυροσβεστών του Δήμου Βύρωνας.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται για την παρουσία τους στον Δασάρχη Πύργου, κ. Διονύσιο Θωμόπουλο και στους Αντιδημάρχους κ. Βασίλειο Παπαντώνη και Πέτρο Γιαννακόπουλο, καθώς και στον κ. Δημήτρη Πατέλη Δημοτικό Σύμβουλο του Δήμου Αρχαίας Ολυμπίας. Επίσης, παραβρέθηκε και ο Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου Φολιωτών «Ο Κένταυρος» κ. Αντρέας Χρονόπουλος. Οι διαχειριστές του Προγράμματος και η τοπική ομάδα εθελοντών βασίζονται στη συνδρομή τους για την ενεργό υποστήριξη αυτής της προσπάθειας.

ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Του
Ανδρέα Χρονόπουλου

Διανύουμε και φέτος την αντιπυρική περίοδο, η οποία ξεκίνησε την 1η Μαΐου και λήγει την 31η Οκτωβρίου και οι πρώτες φωτιές έκαναν ήδη την εμφάνισή τους σε διάφορες περιοχές της χώρας μας και το μυαλό μας πάει στο δικό (μας) δάσος, στο οροπέδιο της Φολόης. Μετά τις τελευταίες καταστροφικές πυρκαγιές που έπληξαν όλο σχεδόν τον Νομό Ηλείας έχουμε όλοι ιερό καθήκον και υποχρέωση να προστατεύσουμε σαν κόρη οφθαλμού ό,τι απόμεινε. Τις αιτίες των πυρκαγιών τις γνωρίζουν πλέον και οι πέτρες: οι εμπρησμοί που γίνονται με ένα και μόνο σκοπό, το κέρδος και ότι συνεπάγεται απ' αυτό, οι αμέτρητοι παράνομοι σκουπιδότοποι μέσα στο δάσος, το κάψιμο ξέρων κλαδιών, το κάψιμο χορτολιβαδικών εκτάσεων για εκμετάλλευση και τέλος η αδιαφορία όλων μας που πετάμε αποσίγαρα και άλλα εύφλεκτα υλικά μέσα στο δάσος είναι μόνο λίγες από τις αιτίες πυρκαγιών. Τα πρώτα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν είναι ο καθαρισμός όλων των παράνομων σκουπιδότοπων μέσα στο δάσος, η αποτροπή και απαγόρευση καύσης ξέρων κλαδιών, η απομάκρυνση της υπόφορης βλάστησης από τα επικίνδυνα σημεία, η διάνοιξη αντιπυρικών ζωνών και τέλος η ενημέρωση των κατοίκων γύρω από το θέμα από τους αρμόδιους φορείς. Εκτός από την ευθύνη που έχουν οι αρμόδιες δασικές, πυροσβεστικές, δημοτικές και άλλες υπηρεσίες μεγάλο μερίδιο ευθύνης αναλογεί και σε όλους εμάς τους απλούς πολίτες λόγω της αμέλειας που δείχνουμε. Η «αμέλεια» «αποτελεί το πρώτο συνθετικό των περισσότερων αιτιών πυρκαγιών και αυτή την «αμέλεια» θα πρέπει να συγκρατήσουμε με κάθε τρόπο. Μακριά λοιπόν από την άσκοπη χρήση φωτιάς και άλλων εύφλεκτων υλικών κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις πυροπροστασίας και δασοκαθαρισμών.

Ας συμβάλουμε λοιπόν όλοι μας στην πρόληψη των πυρκαγιών, το χρωστάμε άλλωστε σε αυτούς που χάθηκαν και στα παιδιά μας.

ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Με κορυφαία εκδήλωση στο χώρο της Κάπελης της Αγίας Τριάδας του πρώην δήμου Λασιώνας, αλλά και με αντίστοιχες εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν με πρωτοβουλία των τοπικών φορέων, στην διασταύρωση του Κουμανίου, στον Αμπουλα του Βασιλικίου και στην Αύρα της Νεράιδας, κάτοικοι και επισκέπτες γιόρτασαν την 1^η Μαΐου στον δήμο της Αρχαίας Ολυμπίας.

Με σύμμαχο τον καλό καιρό στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο του «πικ- νικ της Μποκοβίνας» και δίπλα στην εθνική οδό της 111, για μια ακόμα χρονιά χιλιάδες εκδρομείς από τα αστικά κέντρα του Πύργου, της Αμαλιάδας, της Πάτρας αλλά και της ευρύτερης περιοχής γιόρτασαν από το πρωί μέχρι τις τελευταίες απογευματινές ώρες τον ερχομό του Μάη.

Χαιρετίζοντας την εκδήλωση εκ μέρους του Δ.Σ. ο δήμαρχος Αρχαίας Ολυμπίας Θύμιος Κοτζιάς αφού ευχαρίστησε για την παρουσία των παρευρισκομένων, μιλώντας για το διαχρονικό νόημα της Παγκόσμιας Ημέρας της Πρωτομαγιάς τόνισε μεταξύ άλλων:

«...η πρωτομαγιά έχει καθιερωθεί παγκοσμίως ως γιορτή των εργαζομένων και ημέρα διεκδίκησης και εργατικών αγώνων. Ήταν την 1^η Μάη του 1886 που η Αμερικανική Ομοσπονδία Εργατών κύρη-

ξε πανεργατική απεργία στο Σικάγο με σύνθημα : «Οκτώ ώρες δουλειά, οκτώ ώρες ανάπαυση και μόρφωση. Οκτώ ώρες ύπνος». Εκείνη η απεργία των τριακοσίων πενήντα χιλιάδων εργαζομένων ακολουθήθηκε από πολυήμερες κινητοποιήσεις και συγκρούσεις στις οποίες βρήκαν τον θάνατο επτά αστυνομικοί και έξι εργάτες. Έτσι η πρωτομαγιά από τότε δεν είναι μόνο ημέρα γιορτής των ηλιουδιών, αλλά και παγκόσμια γιορτή των εργαζομένων.».

Αναφερθείς στην σημερινή οικονομική κρίση ο δήμαρχος τόνισε: «Η φετινή πρωτομαγιά βρίσκει την πατρίδα μας σε μια πολύ δύσκολη περίοδο για τους εργαζόμενους, αλλά και το σύνολο του λαού. Βιώνουμε μια οικονομική κρίση που έχει επιπτώσεις σε όλες τις τάξεις του λαού, με απώλεια αρκετών κεκτημένων, για τα οποία έγιναν αγώνες δεκαετιών.

Ο λαός μας έχει αποδείξει πως ενωμένοι, με πίστη, αλλά και αγωνιστικότητα, θα ξεπεράσει με επιτυχία τη δύσκολη αυτή περίοδο. Και όπως λέει ο ποιητής Κώστας Βάρναλης, από την κρίση

« δεν θα βγούμε ένας – ένας

Όλοι μαζί και μοναχός κανένας»..»

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων συμπεριελάμβανε ερμηνεία τραγουδιών από τον τραγουδιστή Τάκη Κωνσταντακόπουλο ο οποίος ερμήνευσε μεταξύ άλλων τον «Επιτάφιο» και τα «18 λιανοτράγουδα της πικρής πατρίδας» του Γιάννη Ρίτσου κτλ. Το μουσικό πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με την ερμηνεία παραδοσιακών τραγουδιών πλαισιωμένο από το χορευτικό «Σύλληλος Φίλων χορού «Ελλήνων χορός»».

Στις εκδηλώσεις παραβρέθηκαν ο υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Γιάννης Κουτσούκος, οι βουλευτές Μιχαήλ Κατρίνης και Τάκης Αντωνακόπουλος, ο αντιπεριφερειάρχης Χαράλαμπος Καφύρας, οι αντιδήμαρχοι και δημοτικοί σύμβουλοι του δήμου Αρχαίας Ολυμπίας, καθώς και πρόεδροι των τοπικών κοινοτήτων από την ευρύτερη περιοχή.

Την φετινή εκδήλωση διοργάνωσε ο δήμος Αρχαίας Ολυμπίας.

Γ. Μαρκόπουλος

ΠΟΥΣΙ: 190 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΝΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Με κάθε επισημότητα και λαμπρότητα γιορτάστηκε την Κυριακή το πρωί στην Αχλαδινή του Δήμου Αρχαίας Ολυμπίας η επέτειος της νίκης των ελληνικών δυνάμεων έναντι των Τούρκων κατακτητών τον Ιούνιο του 1821. Οι εκδηλώσεις άρχισαν με την τέλεση δοξολογίας στο ναό της Αναλήψεως χοροστατούντος του Θεοφιλέστατου Επισκόπου Ωλένης Αθανασίου Μπαχού. Στην συνέχεια ακολούθησε επιμνημόσυνη δέηση των νεκρών και κατάθεση στεφάνων από τις πολιτειακές, πολιτικές και στρατιωτικές αρχές στο μνημείο ηρώων. Ο δήμαρχος Αρχαίας Ολυμπίας Θύμιος Κοτζιάς απευθύνοντας χαιρετισμό προς τους παρευρισκόμενους αφού τους ευχαρίστησε για την παρουσία τους στον χώρο αναφέρθηκε « στο διαχρονικό μήνυμα και της μάχης του Πουσιού αλλά γενικά της εξέγερσης των Ελλήνων έναντι των Τούρκων». Ο ομιλητής αναφερόμενος στα της μάχης τόνισε ότι « η νίκη των Ελλήνων ήταν καθοριστική για την επανάσταση γιατί οι Τουρκαλβανοί Λαλιθαίοι ήταν τα καλύτερα ντουφέκια της Πελοποννήσου». Έτσι η νίκη έδωσε πλεονέκτημα ψυχολογίας στους εξεγερμένους αφού λίγο καιρό πριν είχαν δεχτεί αλλεπάλληλα κτυπήματα με αποκρύφωμα αυτών, τον ηρωικό θάνατο του Χαράλαμπου Βιλαέτη». Κλείνοντας την ομιλία του ο δήμαρχος αναφερόμενος στο διαχρονικό μήνυμα της μάχης «όπου ενώθηκαν οι δυνάμεις της Ηλείας, της Ολυμπίας, της Αρκαδίας και των Καλαβρύτων με τους Κεφαλήνους και τους υπόλοιπους επτανησίους» κάλεσε « σε ενότητα

ώστε και στις δύσκολες ώρες που περνά η πατρίδα να βγούμε ως λαός νικητές.» Τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε η φιλόλογος καθηγήτρια του Γυμνασίου Λάλα Γεωργία Κριτσέλη. Η ομιλία αναφέρθηκε στο χρονικό της μάχης «η οποία έγινε λίγους μήνες μετά την έναρξη της επαναστάσεως, σε γεωγραφικό χώρο που έπαιξε σημαντικό ρόλο για την έκβαση της πολιορκίας της Τριπολιτσάς». Η κ. Κριτσέλη αναφέρθηκε εκτενώς σε γεγονότα που έλαβαν χώρα πριν και μετά την εμπλοκή, καθώς και στο ρόλο που έπαιξαν πρωταγωνιστές του πεδίου της μάχης, όπως ο Γιώργος και Δημήτρης Πηλαπούτας, ο Ανδρέας Μεταξάς, ο Γιουσούφ Πασάς κτλ. Η σκυτάλη στην συνέχεια δόθηκε στα παιδιά.

Αρχικά οι μαθητές από το δημοτικό σχολείο της Αχλαδίνης απαγγείλαν ποιήματα αναφορικά με το ιστορικό γεγονός. Ακολούθησαν παραδοσιακοί χοροί από τα χορευτικά του εκπαιδευτικού συλλόγου Κούμανι και του εκπαιδευτικού συλλόγου Λάλα με συμμετοχή χορευτών από τα χωριά Λάλα, Νεμούτα - Λάσδικα. Ξεχωριστή συμμετοχή στις εκδηλώσεις είχε το τραπέζι με τα εδέσματα που παρέθεσαν προς τους παρευρισκόμενους οι γυναίκες από το Λάλα, την Νεμούτα και το Λάσδικα.

Οι εκδηλώσεις ολοκληρώθηκαν με την παράθεση γεύματος από τον δήμο Αρχαίας Ολυμπίας.

Γ. Μαρκόπουλος

Εθελοντές Φολλοίτες με τον εξοπλισμό δασοπροστασίας

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΔΑΣΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Με μεγάλη επιτυχία ολοκληρώθηκε την Κυριακή 5 Ιουλίου, η παράδοση του εξοπλισμού δασοπροστασίας και δασοφυλάξεως στους εθελοντές του προγράμματος της Φολλόης, το οποίο υλοποιήθηκε με την ευγενική χορηγία της Mercedes-Benz Ελλάς Α.Ε.Ε.

Η παράδοση του εξοπλισμού πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των εκδηλώσεων του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας περιβάλλοντος, με διοργανωτές την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου και το Δασαρχείο Πύργου.

Η προμήθεια του εξοπλισμού δασοφυλάξεως είναι μέρος του γενικότερου σχεδιασμού με στόχο την ενεργοποίηση του εθελοντισμού για την προστασία του δρυοδάσους της Φολλόης. Η εκπαίδευση που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 30 και 31 Μαρτίου και η παράδοση στους εθελοντές του απαραίτητου εξοπλισμού ατομικής προστασίας και δασοφυλάξεως, αποτελούν αναπόσπαστα τμήματα αυτής της προσπάθειας.

Η διάδοση των μηνυμάτων προστασίας του μοναδικής αισθητικής, πολιτιστικής και οικολογικής αξίας δρυοδάσους της Φολλόης, επιτυγχάνεται πλέον και μέσω των ενημερωτικών και προτρεπτικών πινακίδων που τοποθετήθηκαν, παρουσία των εκπροσώπων της Mercedes-Benz Ελλάς Α.Ε.Ε.

Στην τοποθέτηση των πινακίδων και την εκδήλωση παράδοσης του εξοπλισμού παραβρέθηκαν από τη Mercedes-Benz Ελλάς Α.Ε.Ε. η κυρία Μάρθα Καμπύλη, Διευθύντρια Marketing & Επικοινωνίας, η κυρία Αλεξάνδρα Χρυσού, Υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων και Εταιρικής Επικοινωνίας και η κυρία Κατερίνα Σταυροπούλου, Υπεύθυνη Marketing Ελαφρών Επαγγελματικών Οχημάτων.

Χαιρετισμό απύθνυε ο Δασάρχης Πύργου κύριος Διονύσιος Θωμόπουλος, ο οποίος υποστήριξε έμπρακτα την προσπάθεια της Ε.Ε.Π.Φ. και της Mercedes-Benz Ελλάς Α.Ε.Ε.

Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης

Το Δάσος της Φολλόης... καθάρισε!

Ολοκληρώθηκε με μεγάλη επιτυχία το Σάββατο 7 Μαΐου, η 1η Γιορτή Καθαρισμού του Δάσους της Φολλόης στο πλαίσιο του προγράμματος προστασίας του δάσους αυτού που υλοποιεί η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, με την ευγενική χορηγία της Mercedes Benz Ελλάς Α.Ε.Ε.

Στον καθαρισμό του δάσους συμμετείχαν μέλη της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας της Φύσης που είχαν έρθει από την Αθήνα ειδικά για τον σκοπό αυτό, καθώς και οι εθελοντές από την περιοχή.

Η Γιορτή Καθαρισμού του Δάσους της Φολλόης, έδωσε το έναυσμα να καθαριστεί το δάσος και - το κυριότερο - να παραμείνει καθαρό.

Πολλές ευχαριστίες οφείλουμε στο Δήμο Αρχαίας Ολυμπίας και ιδιαίτερος στον Πρόεδρο του Δημοτικού Διαμερίσματος Φολλόης Ιωάννη Κουμπούρα, για τη συνολική συμπαράστασή του και ειδικότερα για την παραχώρηση του ειδικού οχήματος για την αποκομιδή των απορριμμάτων.

Καθαρισμός του δάσους από εθελοντές της περιοχής και της Αθήνας

29.5.2011 Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Την καθιερωμένη -ανά διετία- εκλογο-απολογιστική Γενική Συνέλευση πραγματοποίησε ο Σύλλογος Φοιτητών «ο Κένταυρος» στις 29-5-2011 στο ξενοδοχείο STANLEY της Αθήνας. Πριν από την έναρξη των εργασιών της Γεν. Συνέλευσης, έγινε μια εξαιρετικά χρήσιμη ομιλία από την κα Ψυχάρη, του τμήματος αιμοδοσίας στο Γεν. Κρατικό Νοσοκομείο Νικαίας, όπου ο Σύλλογός μας διατηρεί τράπεζα αίματος. Με το γνωστό μήνυμα «δίνεις αίμα σώζεις ζωές» η κ. Ψυχάρη τόνισε την ανάγκη αύξησης των αιμοδοτών από τα μέλη και τους φίλους του Συλλόγου μας.

Ο πρόεδρος του Συλλόγου κ. Αποστόλης Αθανασόπουλος ξεκίνησε την ομιλία του με τον απολογισμό του Δ.Σ. και συνοπτικά αναφέρθηκε στη δράση και τα πεπραγμένα του Συλλόγου στα δύο χρόνια που πέρασαν.

Στη συνέχεια έγινε η ανάγνωση της έκθεσης της εξελεγκτικής επιτροπής από την πρόεδρο κ. Νικολέτα Πατέλη, η οποία τόνισε ότι από τον έλεγχο που έγινε στα βιβλία του Συλλόγου δεν προέκυψε κάποια ατασθαλία -σε ότι αφορά τα οικονομικά και τον ισολογισμό του Συλλόγου- και ζήτησε από την Γεν. Συνέλευση την απαλληλαγή του Δ.Σ. από κάθε ευθύνη.

Έντονη ήταν η συζήτηση που έγινε μεταξύ των μελών με αντικείμενο το ιστορικό δρυοδάσος της Φολόης για την ανεξέλεκτη καταστροφή και εκμετάλλευση που γίνεται. Τέλος η Γεν. Συνέλευση ολοκληρώθηκε με την ψηφορορία των μελών, για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου που ήταν και το βασικό θέμα της Συνέλευσης.

Από την καταμέτρηση των ψήφων πρώτη σε σταυρούς προτίμησης αναδείχθηκε η φοιτήτρια Νομικής Κατερίνα Μπάμπη Παπαθεοδώρου η οποία όπως ορίζει το καταστατικό του Συλλόγου σε διάστημα μιας εβδομάδας με δική της φροντίδα, το νέο Δ.Σ. συγκροτήθηκε σε σώμα για το νέο προεδρείο. Έτσι το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου διαμορφώθηκε ως εξής:

Πρόεδρος: Κων/νος Διον. Παπαθεοδώρου
Αντιπρόεδρος: Δημήτρης Χώνιας
(γαμπρός του «Κωστούλια»)
Γεν. Γραμματέας: Μέγας Κυριακόπουλος
Ταμίας: Κατερίνα Παπαθεοδώρου
Ειδικός Γραμματέας: Αλεξάνδρα Σωτ. Μαρκοπούλου
Σύμβουλοι: Ανδρέας Χρονόπουλος και Λύσανδρος Ασημακόπουλος

Για την εξελεγκτική επιτροπή εξελέγησαν οι Γιώργος Ασημακόπουλος, Θεόδωρος Βασιλόπουλος και ο Νίκος Πετρόπουλος

Θεσσαλονίκη 1 Ιουλίου 2011 Προς το νέο διοικητικό συμβούλιο του συλλόγου Φοιτητών «Ο ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ»

Πρώτα να σας συγχαρώ για την εκλογή σας και να σας ευχηθώ καλή επιτυχία στο δύσκολο έργο που αναλάβατε.

Με την ευκαιρία όμως αυτή θα ήθελα να απευθυνθώ προς κάθε Φοιτητίσσα και Φοιτητή, όποιος γενιάς και αν είναι και σε όποιο μέρος της χώρας μας ζεί, και να τους παρακαλέσω να γίνουν μέλη του συλλόγου μας.

ΦΙΛΗ ΚΑΙ ΦΙΛΕ ΦΟΛΟΗΤΗ, εγγράφου ο ίδιος και τα μέλη της οικογένειάς σου στο ΣΥΛΛΟΓΟ ΦΟΛΟΗΤΩΝ «Ο ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ». Παρότρυνε τις νέες και τους νέους που έλκουν την καταγωγή είτε από πατέρα είτε από μητέρα να πλαισιώσουν τις δραστηριότητες του συλλόγου.

ΓΙΝΕΤΕ ΚΟΙΝΩΝΟΙ της προσπάθειας του διοικητικού συμβουλίου να διατηρήσουμε και να συνεχίσουμε τον ιστορικό αυτό σύλλογο που αποβλέπει στην επικοινωνία και σύσφιξη των κοινωνικών σχέσεων μεταξύ των μελών, στην αλληλοβοήθεια, στην συνεργασία, στην συνυποστήριξη και πρόοδο των, στην καταγραφή-προώθηση και επιύση των παντοειδών προβλημάτων των Φοιτητών και των προβλημάτων της ιδιαίτερης πατρίδας μας, της ΦΟΛΟΗΣ.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
ΑΝΔΡΕΑΣ Χ. ΜΠΟΜΠΑΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΦΟΛΟΗ

Επανερχομαι και εύχομαι όλοι οι πολιτικοί μας με επικεφαλής τον πρόεδρο να βρουν σωστές λύσεις για το καλό όλων μας. Όλοι μα όλοι μας πρέπει να προτιμούμε και ν' αγοράζουμε πρώτα τα ελληνικά προϊόντα. Καλά θα κάνει η Γερμανία να μας δώσει τα 162 δις από τις τεράστιες ανθρωπίνες και υλικές καταστροφές. Καλά θα κάνουν να φέρουν πίσω τα 600 δις από Ελβετία και άλλα από Κύπρο και αλλού. Καλά θα κάνει ο Ομπάμα όταν μιλά για Αρμένικη γενοκτονία, υπάρχει και ποντιακή γενοκτονία. Λάθος να μην το θυμάται.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: Η Ιαπωνία χώρα γεμάτη πρόοδο-εργατικότητα-πειθαρχία-υπακοή, δυστυχώς οι πολιτικοί της την κατέστρεψαν. Είχαν άθελα την Χιροσίμα και τώρα με την θέλησή τους την Φουκοσίμα. Δυστυχώς το 1986 είχαμε το Τσέρνομπιλ. Όλοι οι γείτονές μας έχουν ή θέλουν να φτιάξουν πυρηνικά εργοστάσια. Απορώ γιατί ΟΗΕ-Ευρώπη δεν επιβάλλουν την μη κατασκευή αυτών σε σημειογενείς περιοχές, υψηλού κινδύνου.

Διάβασα οι Ιταλοί σκόπιμα βύθισαν καράβια στην Αδριατική πλησίον Ιονίου, με ραδιενεργά επικίνδυνα απόβλητα. Από το 1970 έχουμε 40 ύποπτες εξαφανίσεις. Χρειάζονται πάρα πολλά χρήματα για να υποστούν τη νόμιμη επεξεργασία τα απόβλητα, τα οποία προέρχονται από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνικούς αντιδραστήρες, από χρήση ουρανίου, ραδιενεργών υλικών για ιατρική, βιομηχανίες και άλλα.

Απορώ τι κάνει η ιταλική δικαιοσύνη, η οποία εδώ και 40 χρόνια είναι απαθής.

ΘΕΣ/ΚΗ 14/6/2011
ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ: - Στις **16-4-2011** η συμπατριώτισσα Αναστασία Θεοφιλοπούλου του Οδυσσέα και ο σύζυγός της Κώστας Κωστόπουλος απέκτησαν κοριτσάκι.

- Ο συμπατριώτης Γιώργος Μαρκόπουλος του Αποστόλη και η σύζυγός του Αγγελική απέκτησαν αγοράκι.

Ευχόμαστε στους πανευτυχείς γονείς να τους ζήσουν.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ: - Στις **25-4-2011** ο συμπατριώτης Βασίλης Βασιλόπουλος και η σύζυγός του Ελένη εβάπτισαν το αγοράκι τους στο εξωκλήσι του Αγίου Δημητρίου στη Φοιλή και του έδωσαν το όνομα Σταύρος.

- Στις **29-4-2011** η συμπατριώτισσα Σοφία Βασιλοπούλου του Τάκη και ο σύζυγός της Πέτρος εβάπτισαν το αγοράκι τους και του έδωσαν το όνομα Μαρίνα.

Ευχόμαστε να τους ζήσουν και να τα καμαρώσουν.

ΓΑΜΟΙ: - Στις **12-6-2011**, ο αγαπτός συμπατριώτης Γιώργος Θεοφιλόπουλος του Άγγελου, ετέλεσε τους γάμους του με την εκλεκτή της καρδιάς του Αγγελική Αντωνοπούλου στον Ιερό Ναό Κοίμησης της Θεοτόκου στο Χαϊδάρι.

- Στις **12-6-2011**, η αγαπτή Φοιλήτισσα Αλεξάνδρα Θεοφιλοπούλου του Άγγελου και της Γεωργίας, ετέλεσε τους γάμους της με τον Θεόδωρο Αλεξανδρόπουλο στον Ιερό Ναό Κοίμησης της Θεοτόκου στο Χαϊδάρι.

Ευχόμαστε στα ταιριαστά ζευγάρια να ζήσουν και να ευτυχίσουν.

ΘΑΝΑΤΟΙ: - Στις **20-4-2011** έφυγε από τη ζωή η συμπατριώτισσα Αγγελική Ασημακοπούλου σε ηλικία 75 ετών. Η κηδεία της έγινε στο κοιμητήριο της Φοιλής στις **13-5-2011**. Θερμά συλλυπητήρια στα παιδιά της Ελένη, που μέχρι την τελευταία πνοή ήταν κοντά της, στην Κωστούλα, στο Νίκο και στην αδελφή της την Πατρούλα.

- Στις **12-5-2011** έφυγε από τη ζωή μια από τις πιο φιλόξενες και εξυπηρετικές συμπατριώτισσες από τη Φοιλή. Η αγαπτή Βάσω Καραμπέτσου - Κυριακο-

πούλου, άφησε την τελευταία της πνοή στον Πύργο, παίρνοντας μαζί της την καλοσύνη, το χαμόγελο και τη συμπάθεια των συγχωριανών της. Η νεκρώσιμος ακολουθία ετελέσθη και από τον εδαισιμότατο ιερέα της Φοιλής κο Χρήστο Μαρκόπουλο στον Αϊ Γιάννη του Πύργου παρουσία των συγγενών φίλων και πολλών συμπατριωτών της. Θερμά συλλυπητήρια εκφράζουμε στον σύζυγό της Κώστα, στα παιδιά της Σία, Χρήστο, Γιάννα, Κική και στα αγαπημένα της εγγόνια που τα λάτρευε.

- Στις **3-6-2011** έφυγε από τη ζωή η συμπατριώτισσα Θεοδώρα Καρεκλήκη σε ηλικία 83 ετών, στην Αθήνα. Η νεκρώσιμος ακολουθία εψάλλη στην εκκλησία του χωριού μας παρουσία συγγενών και συμπατριωτών. Συλλυπητήρια εκφράζουμε στην αδελφή της Μαρία και στα ανήψια της, κυρίως το Σάκη Βασιλόπουλο που ήταν πάντα δίπλα της.

- Στις **17-6-2011** έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 86 ετών ο αγαπτός Χάρης Μονοκρούσος, σύζυγος της Αθανασίας του «Μουσα» από τη Φοιλή που διαμένει στην Πάτρα. Θερμά συλλυπητήρια στη σύζυγό του Αθανασία και στα παιδιά του Αλέκο και Δημήτρη.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ: - Στις **29-5-2011** ετελέσθη το μνημόσυνο των 40 ημερών της συμπατριώτισσας Αγγελικής Ασημακοπούλου στη Φοιλή.

- Στις **19-6-2011** ετελέσθη στον Πύργο το 40ήμερο μνημόσυνο της αξέχαστης Βάσως Καραμπέτσου.

- Στις **11-6-2011** ετελέσθη το ετήσιο μνημόσυνο του αείμνηστου συμπατριώτη Διονυσίου Θεοφιλοπούλου στη Φοιλή.

- Στις **11-6-2011** ετελέσθη το ετήσιο μνημόσυνο ενός χρόνου της αείμνηστης Πανούλας Χρονοπούλου στη Φοιλή.

ΦΩΦΩ ΞΥΔΙΑ

Θελήσαμε την φωτογραφία σου στο περιοδικό του χωριού που πάντα με λαχτάρα περίμενες για να συντηρείς τη νοσταλγία σου για τον τόπο που γεννήθηκες και για τους αγαπημένους σου συγχωριανούς. Και εμείς που ζήσαμε και μεγαλώσαμε μαζί σου, μακριά από το χωριό σου, να σου πούμε δυό λεξούλες «ΔΕΝ ΞΕΧΝΙΕΣΑΙ»

η κόρη σου Σία

Κάπελη Φοιός

Το περίφημο και γοητευτικό δρυοδάσος της Φοιός με τις θεόρατες ευθυτενείς και πλατύφυλλες βελανιδιές του, τις φυσικές και οικολογικές ιδιαιτερότητες, τους βιότοπούς του, την ερπετοπανίδα, την μοναδική και απaráμιλλη ομορφιά του, ένα σπάνιο αυτοφυές και σπερματοφυούς μορφής δάσος, μοναδικό στα Βαλκάνια και 30 χιλιόμετρα μακριά από την κοιτίδα του Ολυμπισμού την Αρχαία Ολυμπία έχει αφηθεί στο έλεος των κερδοσκόπων. Κακοποιείται και αργοπεθαίνει. Ακούστηκε στη Γεν. Συνέλευση του Συλλόγου μας (29-5-2011), ότι φορτηγά αυτοκίνητα διαβαίνουν τον δρόμο 111 μέσω Δίβρης γεμάτα κορμούς δένδρων απαρατήρητα. Το ίδιο διαβάζουμε και βλέπουμε φρεσκοκομμένα δένδρα στην ιστοσελί-

λου αριθμού σπανίων πουλιών και παρουσιάζει ιδιαίτερο οικολογικό, αισθητικό και περιβαλλοντικό ενδιαφέρον, που σημαίνει ότι ο μαγευτικός αυτός χώρος αναψυχής, πρέπει να ανακηρυχθεί σε «προστατευόμενο αισθητικό δάσος».

- Το Μεγάλο Σάββατο του 2003, ο αείμνηστος Μπάμπης Παπαθεοδώρου πρόεδρος του Συλλόγου μας, έδωσε χειρόγραφο σημείωμα με τις προτάσεις του για την αξιοποίηση του δάσους, στον τότε πρωθυπουργό της χώρας κ. Κώστα Σημίτη, που ο ίδιος το ζήτησε κατά την απρόσμενη επίσκεψή του στο χωριό μας τη Φοιόη και συνεπαρμένος από τη θεϊκή ομορφιά του δρυοδάσους, που για αρκετή ώρα κατά μήκος του δρόμου περπάτησε. Ο κ. πρωθυπουργός έδωσε

Το περίφημο δρυοδάσος της Φοιός

δα του Αντρωνίου. Ειπώθηκε επίσης στην Γεν. Συνέλευση ότι ο Σύλλογός μας δεν ασχολείται με το δρυοδάσος. Είναι αλήθεια, και πρέπει να γνωρίζουμε, ότι ο Σύλλογος Φοιολητών «ο Κένταυρος» στα 50 χρόνια ζωής και δράσης, δεν ασχολήθηκε μόνο με τις πολιτιστικές του εκδηλώσεις ή την προσφορά του σε ότι αφορά την κοινωνική αναβάθμιση του χωριού μας, αλλά διαχρονικά και με θέματα που έχουν σχέση με τη φύση και το περιβάλλον, δίνοντας προτεραιότητα στο θεσπίσιμο δρυοδάσους των Κενταύρων, με στόχο πάντα την ανακήρυξή του σε ΕΘΝΙΚΟ ΔΡΥΜΟ.

- Η δράση του συλλόγου μας για το δάσος ξεκίνησε στις αρχές της δεκαετίας του 80, και επιγραμματικά αναφέρουμε τις πιο σημαντικές ενέργειες για την προστασία, την αξιοποίηση και την διάσωσή του. Συγκεκριμένα το 1983 το Δ.Σ. του συλλόγου μας, είχε καταθέσει μια ολοκληρωμένη μελέτη στην Νομαρχία Ηλείας, για την αξιοποίηση του ιστορικού μας δρυοδάσους την οποία απέστειλε και πάλι στην αιρετή Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση το 1995. Η μεγάλη δαπάνη του αξιόλογου αυτού έργου -απάντησαν- δεν τους επιτρέπει να ανταποκριθούν στις προσδοκίες μας.
- Στην ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στο πολιτιστικό κέντρο Δίβρης (24-6-2000), για τα προβλήματα της ορεινής Ηλείας, ο τότε πρόεδρος του Συλλόγου μας κ. Βασίλης Δημόπουλος ήταν εισηγητής για το δρυοδάσος της Φοιός και μεταξύ άλλων είχε τονίσει, ότι θεωρείται επιβεβλημένη η λήψη άμεσων μέτρων για την προστασία του Δάσους, κυρίως δε του κεντρικού του πυρήνα, που αποτελεί καταφύγιο μεγάλου

αριθμού σπανίων πουλιών και παρουσιάζει ιδιαίτερο οικολογικό, αισθητικό και περιβαλλοντικό ενδιαφέρον, που σημαίνει ότι ο μαγευτικός αυτός χώρος αναψυχής, πρέπει να ανακηρυχθεί σε «προστατευόμενο αισθητικό δάσος».

- Το Μεγάλο Σάββατο του 2003, ο αείμνηστος Μπάμπης Παπαθεοδώρου πρόεδρος του Συλλόγου μας, έδωσε χειρόγραφο σημείωμα με τις προτάσεις του για την αξιοποίηση του δάσους, στον τότε πρωθυπουργό της χώρας κ. Κώστα Σημίτη, που ο ίδιος το ζήτησε κατά την απρόσμενη επίσκεψή του στο χωριό μας τη Φοιόη και συνεπαρμένος από τη θεϊκή ομορφιά του δρυοδάσους, που για αρκετή ώρα κατά μήκος του δρόμου περπάτησε. Ο κ. πρωθυπουργός έδωσε το χειρόγραφο στον αρμόδιο υπουργό και αποφασίστηκε η δημιουργία Κέντρου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Ένα σοβαρό έργο ζωτικής σημασίας για την ορεινή Ηλεία που θα σήμαινε και τη σωτηρία του δάσους. Επικαλούμενοι όμως κάποιοι «παράγοντες» την αλληλαγία της κυβέρνησης, και αν δεν κάνουμε λάθος το έργο εγκαταστάθηκε στην Κρέστενα.
- Στην ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στο χωριό μας (22-6-2009), με πρωτοβουλία του Συλλόγου μας, για το περιβάλλον και στόχο είχε την προστασία του δρυοδάσους, ο πρόεδρος του Συλλόγου κ. Αποστόλης Αθανασόπουλος, ανέφερε παρουσία του ΔΑΣΑΡΧΗ Πύργου, του Νομάρχη Ηλείας, Βουλευτών και Δημάρχων, ότι το μοναδικό και θεσπίσιμο δρυοδάσος της Φοιός αργοπεθαίνει. Οι τοπικοί παράγοντες δεν πολυασχολούνται, ενώ το μέγεθος της υλοτόμισης είναι μεγάλο. Υπήρξε κάποια ανταπόκριση σε αυτά που ζητήσαμε, καταγγείλαμε και μας έταξαν; ΟΧΙ. Ο Σύλλογός μας όμως θα επιμένει να πιέζει και κυρίως... ασχολείται.
- Ο πρώην πρόεδρος της Κοινότητας Φοιός κ. Ανδρέας Χ. Μπόμπας με γλαφυρότητα περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο κακοποιείται το δρυοδάσος και με πολύ πρόσφατες φωτογραφίες, αποδεικνύει αυτά που γράφει, ενώ για μια ακόμη φορά έστειλε αναφορά στο Δασάρχη Πύργου την οποία κοινοποίησε στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Πύργου και στο Δήμαρχο Αρχαίας Ολυμπίας.

(Πιο κάτω δημοσιεύουμε την αναφορά του κ. Ανδρέα Χ. Μπόμπα συνοδευόμενη με τις πρόσφατες φωτογραφίες του).

A.K.

Προς τον κ. Δασάρχη Πύργου

Κοιν. 1) Εισαγγελία Πρωτοδικών Ηλείας

2) Δήμαρχο Αρχαίας Ολυμπίας

Τα δένδρα έχουν προσθήκες διαφημίσεων

Είμαι από τους κατοίκους του οροπεδίου που πιστεύω ότι το δρυοδάσος της Φοιόνης δεν αποτελεί πανάκεια για την ενίσχυση του εισοδήματος των κατοίκων του οροπεδίου. Όμως το δρυοδάσος της Φοιόνης αποτελεί ένα μνημείο της φύσης, ίσως μοναδικό στον ελληνικό χώρο λόγω της γεωφυσικής του ιδιομορφίας. Γι' αυτό το λόγο είμαστε ΥΠΟΧΡΕΩΜΕΝΟΙ όχι απλώς να το προστατεύσουμε αλληλά και να βελτιώσουμε την υπάρχουσα κατάστασή του και να το παραδώσουμε καλύτερο στις μελλοντικές γενιές που θα έχουν περισσότερο ανάγκη την ύπαρξή του.

Είναι αλήθεια ότι το δρυοδάσος έχει υποστεί στο παρελθόν και δυστυχώς ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ και σήμερα, μεγάλες καταστροφές. Οι καταστροφές προέρχονται από τους κατοίκους των χωριών που περιβάλλουν το δρυοδάσος. ΟΛΟΙ είναι υπέρμαχοι της προστασίας του, ΚΑΝΕΝΑΣ όμως και κυρίως οι θεσμικές αρμόδιες για την προστασία του δασικές υπηρεσίες ΑΔΙΑΦΟΡΟΥΝ προκλητικά.

Θα περιγράψω μερικά σημεία κακοποίησης του δρυοδάσους τα οποία βλέπει ο κάθε διαβάτης στα κεντρικά σημεία με γυμνό μάτι (όχι ότι δεν υπάρχουν και στο εσωτερικό του δρυοδάσους ακόμη χειρότερο) και τα οποία δυστυχώς μόνο οι αρμόδιοι δεν τα βλέπουν.

Τα δένδρα έχουν προσθήκες διαφημίσεων

1) Στις 2-7-2009 είχα υποβάλει αναφορά στον Εισαγγελέα Πύργου με κοινοποίηση στον Δασάρχη Πύργου για την περιφράξη ενός τμήματος δρυοδάσους με 17 δέντρα ύψους 20-25 μέτρων και διαμέτρου 25-30 εκατοστών από κάποιο γειτονικό «ιδιοκτήτη». Σήμερα έχουν μείνει 15 δέντρα και σε ένα δύο χρόνια δεν θα υπάρχει κανένα. Η αναφορά μου ξεχάστηκε.

2) Στον επαρχιακό δρόμο Πύργου-Λάλα-Λαμπείας και σε απόσταση 1.000 περίπου μέτρων από τη διασταύρωση προς Πέρσαινα πηγαινώντας προς τη Λαμπεία υπάρχει αριστερά περιφραγμένος αγρός με καστανιές. Ένα μεγάλο τμήμα του αγρού που συνορεύει με το δάσος έχει περιφραχτεί και μέσα σε αυτό υπάρχουν πυκνά δέντρα δρυός με διάμετρο κορμού από 30-40 εκατοστά και ύψος 20-25 μέτρα. Όλοι το βλέπουν, το ψιθυρίζουν «ο ιδιοκτήτης έφραξε το δάσος» και μόνο οι

Ο παλιός δρόμος περιφραγμένος.

αρμόδιες υπηρεσίες του δασαρχείου δεν το βλέπουν.

3) Στο δρόμο που οδηγεί στο Δ.Δ. της Φοιόνης και στο σημείο που ενώνεται με τον δρόμο προς το Δ.Δ. Κούμανη είχε γίνει παλαιότερα μια μικρή παραλληλή του δρόμου. Ο παλιός δρόμος έχει ήδη περιφραχτεί όπως διαπιστώνεται και από την φωτογραφία που επισυνάπτω. Όλοι το βλέπουν, η πρόσβαση στον παλιό δρόμο είναι απροσπέλαστη γιατί υπάρχει περιφράξη με σιδηροπασσάλους και σιδερένιο πλέγμα και μόνο οι αρμόδιοι του δασαρχείου έχουν κλειστά τα μάτια (αχ αυτοί οι αρμόδιοι).

4) Στη θέση που είναι το φυτώριο των πεύκων υπάρχει χωμάτινος δρόμος που οδηγεί στο εσωτερικό του δρυοδάσους. Σε απόσταση περίπου 150 μέτρων μια πτυχή του εδάφους έχει μετατραπεί σε σκουπίδιο. Ο νέος Δήμαρχος προς τιμή του απομάκρυνε τα σκουπίδια και διαμόρφωσε το χώρο. Όμως όπως δείχνει και η πρόσφατη φωτογραφία ο χώρος ξαναγέμισε με σκουπίδια.

5) Προχωρώντας λίγο πιο πέρα από τα σκουπίδια υπάρχει ένας περιφραγμένος αγρός. Έξω από την περίφραξη σε μια μεγάλη έκταση έχει γίνει ανανέωση του δάσους. Όλα τα μικρά δέντρα ύψους 2,50-3,00 μέτρων έχουν κοπεί στη μέση. Και πάλι οι αρμόδιοι δεν βλέπουν.

6) Στη διασταύρωση του επαρχιακού δρόμου Πύργου-Λάλα-Λαμπείας προς το Δ.Δ. Φοιόνης τα υπάρχοντα δέντρα έχουν γίνει προσθήκες διαφημίσεων. Βαρέθηκα πλέον να γράφω για την αβλεψία των αρμοδίων.

Είχα την τύχη να επισκεφτώ τα περισσότερα δάση της χώρας μου. Παντού υπάρχει ένα νοικοκύρεμα, προστασία, ενημέρωση. Χαίρεσαι να περπατάς σε αυτά. Το χάλι του δρυοδάσους της Φοιόνης δεν υπάρχει πουθενά. Σκουπίδια παντού όπως δείχνουν οι επισυναπτόμενες φωτογραφίες. ΛΑΘΡΑΙΑ κοπή δέντρων χωρίς τελειωμό. Τους λαθροϋλοτομοεμπόρους τους γνωρίζουν ΟΛΟΙ. Επικρατεί όμως η ΟΜΕΡΤΑ (νόμος της σωπής στην περιοχή).

Παρακαλώ το νέο δημοτικό συμβούλιο ας ξεκινήσει και με ομόφωνη απόφασή του να κηρύξει πανστρατιά για τη σωτηρία του δρυοδάσους. ΔΕΝ ΠΑΕΙ ΑΛΛΟ.

Οι παρατηρήσεις συνοδεύονται από πρόσφατες φωτογραφίες 21-04-2011. Ας ελπίσω ότι αυτή τη φορά οι υπεύθυνοι θα ευαισθητοποιηθούν και θα πάρουν δραστικά μέτρα διάσωσης του δρυοδάσους.

(Επισυνάπτω οκτώ πρόσφατες φωτογραφίες 21-04-2011).

Με εκτίμηση
Ανδρέας Χ. Μπόμπας

Αυτά τα νέα δένδρα είναι κομμένα στη μέση.

Συνδρομές - Συνεισφορές

	€		€
1) Αργυρακόπουλος Γεώργιος - Ρέθυμνο	15	30) Νικολόπουλος Γ. Νικόλαος-Πέρασινα	20
2) Αποστολοπούλου Πατέλη Γεωργία - Ζαρουχλείκα	15	31) Παναγόπουλος Αθανάσιος-Καλλιθέα	15
3) Βορλόκα Γιαννούλα-Βαρβάσινα	15	32) Παναγόπουλος Κων/νος-Καλλιθέα	15
4) Γεωργακόπουλος Δημήτριος-Αγ. Παρασκευή	15	33) Πίππας Γεώργιος-Μηλιές	10
5) Γαρμενίτη Έλλη-Ν. Κόσμος	15	34) Πατέλης Αγγελής-Πάτρα	20
6) Γαρμενίτη Νίκη-Πειραιάς	15	35) Πατέλης Γεώργιος-Τερπινών Αθήνα	10
7) Δαλαβούρας Νικόλαος-Μοσχάτο	15	36) Παναγόπουλος Κων/νος-Πύργος	20
8) Δημητρόπουλος Σπύρος-Αγίας Σοφίας 4	15	37) Παπαμιχαλόπουλος Πέτρος-Γλυφάδα	15
9) Ευαγγελόπουλος Σπύρος-Ηλιούπολη	15	38) Παναγοπούλου Μάγδα-Οβρυά Πάτρας	15
10) Θεοδωρόπουλος Ανδρέας-Κοκοτάρι	15	39) Παπούλιας Αντώνιος-Άλιμος	15
11) Κότσαλης Κ. Κων/νος-Αντρώνι	15	40) Πετρόπουλος Αθ. Γεώργιος-Καλέντζι Αχαΐας	15
12) Κούτρας Νικόλαος-Μοσχάτο	15	41) Στήκα Ολυμπία-Θεσ/νίκη	15
13) Κωστόπουλος Αποστόλης-Λάλα	15	42) Σταθοπούλου Άννα-Αγία Τριάδα	15
14) Κοσμόπουλος Θουκιδίδης-Αρχ. Ολυμπία	15	43) Σταθόπουλος Αθανάσιος-Αγία Τριάδα	20
15) Κοσμόπουλος Ζώνης-Γλυφάδα	15	44) Σάσσαλου-Λαμπροπούλου Φωτεινή-Χαλάνδρι	15
16) Κότσιρας Χρήστος-Μηλιές	20	45) Σταθοπούλου Βάσω-Δάφνη	15
17) Κούτρας Ιωάννης-Αγ.Δημήτριος	15	46) Σικοτακόπουλος Νίκος-Ραφήνα	15
18) Κανελλόπουλος Θεόδωρος-Πάτρα	15	47) Συλαΐδος Θεοδόσιος-Τριπόλη	15
19) Κωστόπουλος Θεόδωρος-Βριλήσσια	15	48) Σταυρόπουλος Γιώργος-Οινόη	15
20) Κατσικονούρης Γεώργιος-Νεμούτα	50	49) Σπηλιόπουλος Κώστας-Γαλάτσι	60
21) Λαμπαδάς Χρήστος-Ζωγράφου	15	50) Συριόπουλος Γιάννης-Μαρούσι	20
22) Μπόμπας Χρυσ. Βασίλης-Καλλιθέα	30	51) Συριοπούλου Ζωή-Αθήνα	20
23) Μπόμπας Χαρ. Ανδρέας-Θεσ/νίκη	100	52) Τσιρώνη Μαρία-Καλάβρυτα	15
24) Μπόμπας Απ.Ανδρέας-Αθήνα	15	53) Τόνια Αικατερίνη-Αλεξάνδρεια	15
25) Μουσα Νικολέτα-Αμαλιάδα	15	54) Τσουκαλά Γιώτα-Πειραιάς	20
26) Μαρκοπούλου Νίκη-Αθήνα	20	55) Τόλιος Γιώργος-Ηλιούπολη-Κούμανη	15
27) Μαρκόπουλος Δ. Χρήστος-Ηλιούπολη	20	56) Χρονόπουλος Βασίλης-Καβάλα	20
28) Μαθές Δημήτριος-Παλιοχώρι	15	57) Χρονόπουλος Μαρίνος-Ν. Φάληρο	15
29) Μονοκρούσος Αλέξανδρος-Πάτρα	15	58) Χριστακοπούλου Δήμητρα-Κουρτίδου	15
		59) Ψαρράς Θωμάς-Περιστέρι	15
		60) Αλιμπέρτη Μαρκοπούλου Σοφία-Αθήνα	20
		61) Μπότσα Κυρ. Βασιλική-Χαλάνδρι-Αχλαδινή	15

Η κα Σία Ξυδία προσφέρει στο περιοδικό "Φολόη" το ποσό των 100 ευρώ εις μνήμην της αγαπημένης της μητέρας Φοφώς.

Η Βίκυ Δημοπούλου Παπαθεοδώρου προσφέρει στο περιοδικό «Φολόη» το ποσό των 50 ευρώ εις μνήμην της συμπατριώτισσας Βάσως Καραμπέτσου.

ΦΟΛΟΗ 1970

*Από αριστερά Κώστας Παπαθεοδώρου, Βάσω Δημοπούλου,
Κώστας Κυριακόπουλο, Νίκος Δημόπουλος, Βασίλης Δημόπουλος*

Διαβάστε και διαδίδετε το περιοδικό «ΦΟΛΟΗ»

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΕΜΠΑ
Αριθμός Άδειας
1162

ΚΩΔ. 2237

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ (1853-1932)
Ο Υιός μου (1983).
Λάδι σε μουσαμά 101X58 εκ. Ιδιωτική συλλογή